

Nota reserves en voorzieningen 2008

gemeente Haarlem

Colofon

Uitgave gemeente Haarlem
Concernstaf
April 2008

Informatie

Centrale nummer gemeente Haarlem : 023-5113000
Internet: www.haarlem.nl ; ook voor een digitale versie
Stadhuis, Grote Markt 2
Postbus 511
2003 PB Haarlem

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting Nota reserves en voorzieningen 2008 Gemeente Haarlem.....	5
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel herziening reserves en voorzieningen.....	9
1.2 Leeswijzer.....	9
2. Reserves en voorzieningen in het Besluit Begroting en Verantwoording	11
2.1 Algemeen.....	11
2.2 Onderscheid reserves en voorzieningen.....	11
2.3 Toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen.....	13
2.4 Functies van reserves en voorzieningen.....	14
2.5 Randvoorwaarden en beleid voor het instellen van reserves en voorzieningen.....	15
2.6 Beleid t.a.v. resultaatweergave.....	16
2.7 Stille reserves.....	17
3. Haarlems beleidskader.....	19
3.1 Bestaand beleid.....	19
3.2 Geactualiseerde beleidskaders	19
4. De reserves en voorzieningen van de gemeente Haarlem.....	23
4.1 Algemene reserves.....	23
4.2 Bestemmingsreserves.....	24
4.3 Voorzieningen.....	25
5. Weerstandvermogen.....	29
5.1 Risicomanagement	29
5.2 Weerstandsvermogen.....	29
Bijlage 1 Beleidskader reserves en voorzieningen gemeente Haarlem	35
Bijlage 2 Overzicht reserves na actualisatie	37
Bijlage 3 Overzicht voorzieningen na actualisatie	45
Bijlage 4 Wijziging van Besluit Begroting en Verantwoording van 10 juli 2007	55
Bijlage 5 Overzicht reserves en voorzieningen na actualisatie	57

Samenvatting Nota reserves en voorzieningen 2008 Gemeente Haarlem

De bestaande nota reserves en voorzieningen uit 2001 was op onderdelen verouderd. In de praktijk bleek het beleidskader niet voldoende stringent, en ook maakte een wijziging van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in 2007 een wijziging noodzakelijk. Met de nieuwe nota wordt voldaan aan de wens van de raad om de nota reserves en voorzieningen te actualiseren. Daarnaast is in het Coalitieakkoord afgesproken om een robuustere reservepositie te realiseren

De geactualiseerde nota reserves en voorzieningen bestaat uit de volgende onderdelen:

Regelgeving op het gebied van reserves en voorzieningen

De nota bevat een samenvatting van de regelgeving op het gebied van reserves en voorzieningen, waaronder een toelichting op het verschil tussen reserves en voorzieningen en de afspraken voor het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen.

Het Haarlemse beleidskader

In het verlengde van deze regelgeving wordt het Haarlemse beleidskader uitgewerkt. Aanvullend op het bestaande beleidskader worden de volgende afspraken gemaakt:

- Een bestemmingsreserve blijft alleen bestaan als het nut en de noodzaak onomstotelijk vast staan. Als dat niet zo is wordt het toegevoegd aan de algemene reserve;
- Bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves;
- Van elke reserve ligt vast wat het doel van de reserve is, tot welk begrotingsprogramma het behoort, wat de geraamde besteding is en hoe de reserve wordt gevoed;
- De algemene reserve dient primair als buffer voor risico's en ter egalisatie van rekeninguitkomsten. Afzonderlijke risicovoorzieningen voor deelactiviteiten worden hierdoor overbodig (cf. besluitvorming van de raad wordt alleen nog de reserve WWB als afzonderlijke risicoreserve gehandhaafd).

Toepassing van deze afspraken moet er toe leiden dat er niet allerlei "potjes" ontstaan en blijven bestaan. Slechts als de raad heeft ingestemd met (nut en noodzaak) van een bestemmingsreserve kan deze (blijven) bestaan. Doordat er minder afzonderlijke bestemmingsreserves zijn, wordt nog beter een integrale afweging van beleidsvoornemens bevorderd.

Voorstellen voor het instandhouden, samenvoegen en opheffen van reserves en voorzieningen

Vanuit het aangescherpte beleidskader zijn alle reserves en voorzieningen in Haarlem onder de loep gehouden. Dit leidt niet alleen tot een volledig en actueel overzicht van alle reserves en voorzieningen die Haarlem heeft (inclusief onderbouwing, zoals hierboven vermeld), maar ook tot de constatering dat een aantal reserves en voorzieningen kan worden samengevoegd of opgeheven.

Wat betreft **voorzieningen** kunnen de volgende worden opgeheven:
(het saldo per 31/12 2007 wordt daarbij vermeld)

a. Waterschade SBH	€7.000
b. Wachtgeld v.m. Spaarne concern	€105.000
c. Brandschades	€599.000
d. Garantieverplichtingen particuliere woningen	-/- €96.000
e. Garantieverplichtingen particuliere woningbouw	€73.000
f. Garantieverplichtingen nationaal restauratiefonds	€58.000
g. Rente-egalisatievoorziening stadsbank	€56.000
h. Paswerk	€224.000
i. Overige kleinere voorzieningen	€8.000

Door het opheffen van deze voorzieningen valt een bedrag vrij van €1.158.000, waarvan aan de raad wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de algemene reserve.

Daarnaast worden de voorzieningen pensioenen ADV/spaarverlof van de voormalige sectoren Maatschappelijke Ontwikkeling, Publieksdienst, Stadsbeheer, Stedelijke Ontwikkeling, Facilitaire Dienst en Concernstaf samengevoegd tot één voorziening pensioenen ADV/Spaarverlof.

Wat betreft de **reserves** wordt voorgesteld om de volgende reserves op te heffen: (het saldo per 31/12 2007 wordt daarbij vermeld)

a. Inschrijving grootboek Nationale Schuld	€194.000
b. Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	€667.000
c. EWN/NUON	€634.000
d. Mobiliteit	€147.000
e. Centrale personeelsadministratie	€ 2.000
f. Vitaliteitsreserve	€152.000
g. Invoeringskosten WOZ	€100.000

Door het opheffen van deze bestemmingsreserves valt een bedrag vrij van €1,906 miljoen, dat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Daarnaast worden de reserve kunstwerken, de reserve beeldende kunst en de reserve toegepaste monumentale kunst samengevoegd in de reserve kunstaankopen en toegepaste monumentale kunst. In totaal is hier een bedrag mee gemoeid van €378.000.

Indachtig eerdere besluitvorming van de raad over de bestemmingsreserve WWB inkomensdeel, wordt nu niet voorgesteld om deze op te heffen. Gezien de regelgeving van het rijk en het aangescherpte Haarlemse beleidskader zou dat echter wel in de rede liggen.

Financiële samenvatting nota reserves en voorzieningen

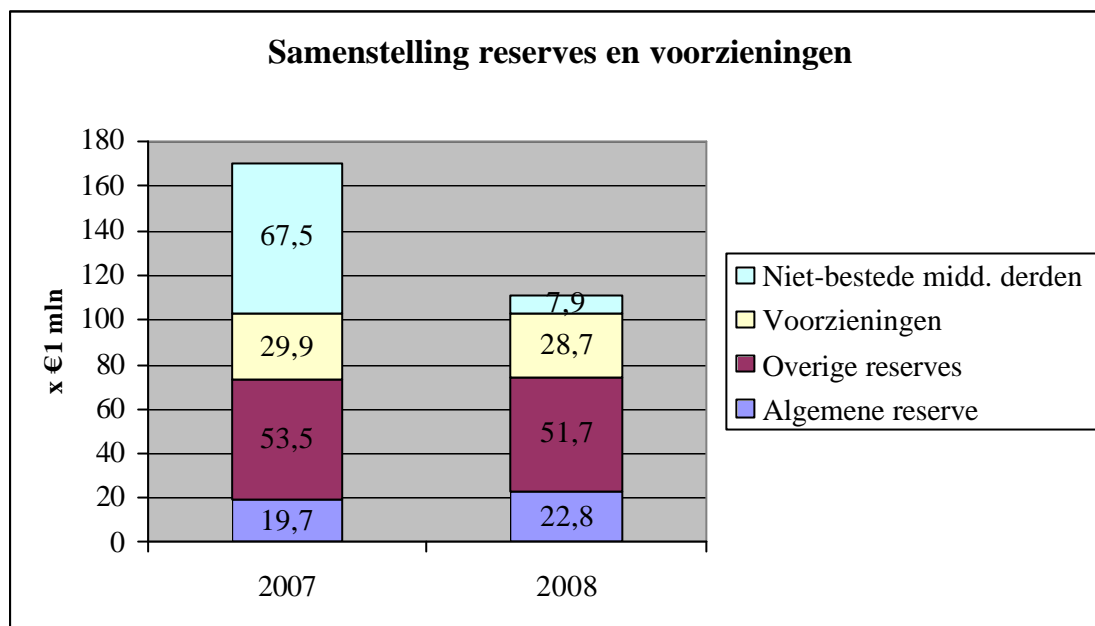
De financiële gevolgen van bovenstaande voorstellen wordt samengevat in de onderstaande tabel.

Overzicht Reserves en voorzieningen voor en na actualisatie

Reserve of voorziening	Saldo 31-12-2007	<i>x € 1.000</i>
		Saldo 31-12-2007 na actualisatie
Algemene reserve (excl. rekening resultaat 2007)	19.744	22.808
Overige algemene reserves	3.265	1.770
Egalisatiereserves	1.917	1.917
Bestemmingsreserves	48.367	47.956
Toaal reserves	73.293	74.451
Voorzieningen voor verplichtingen	24.952	23.850
Egalisatievoorzieningen	4.920	4.864
Voorzieningen niet-bestede middelen van derden, zijnde niet overheidslichamen	7.893	7.893
Voorzieningen niet-bestede middelen van derden, zijnde overheidslichamen *	59.555	0
Totaal voorzieningen	97.320	36.607
Totaal reserves en voorzieningen	170.613	111.058

* als gevolg van de nieuwe bepaling in de BBV worden niet bestede middelen van derden met ingang van 2008 niet meer verantwoord onder de voorzieningen, maar onder de overlopende passiva.

De gewijzigde samenstelling van de reserves en voorzieningen als gevolg van de actualisatie is onderstaand weergegeven:

Zoals uit bovenstaande grafiek is af te lezen groeit de algemene reserve door de voorgestelde mutaties in deze nota met 16 % naar €22,8 mln. Het rekeningresultaat 2007 is hierin niet verwerkt. Doordat de niet bestede middelen van derden met ingang van 2008 niet meer tot de voorzieningen worden gerekend, daalt de totale omvang van reserves en voorzieningen van ruim €170 miljoen naar €111 miljoen.

Weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies schrijft voor dat er met ingang van 2004 in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting en het jaarverslag aandacht moet worden besteed aan het risicoprofiel van de gemeente en dit af te zetten tegen het weerstandsvermogen.

Op grond hiervan moet de paragraaf minimaal een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid hieromtrent bevatten (artikel 11.2 BBV).

In bijgevoegde nota reserves en voorzieningen wordt voorgesteld de algemene reserve als de beschikbare Weerstandscapaciteit te hanteren.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dient te worden vastgesteld welke ratio (verhouding benodigde en aanwezige weerstandscapaciteit) de gemeente nastreeft. Hiertoe worden de volgende klassen gebruikt¹:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

In deze nota wordt voorgesteld dat de gemeente Haarlem een weerstandsvermogen nastreeft dat ten minste voldoende is. Dat betekent een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 met als waarderingscijfer C.

¹ Deze normeringssystematiek voor het weerstandsvermogen is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

Berekening ratio weerstandsvermogen

Op basis van de jaarrekeninggegevens 2007 en de wijzigingen op reserves en voorzieningen zoals opgenomen in de nota reserves en voorzieningen bedraagt de weerstandscapaciteit (de algemene reserve) voor de gemeente Haarlem per 31 december 2007 totaal €22,8 miljoen. Hierbij wordt opgemerkt dat €10 miljoen geormerkt is voor de besluitvorming van de raad over parkeerfaciliteiten. Effectief omvat de algemene reserve derhalve een vrij inzetbaar deel ter grootte van €12,8 miljoen.

Om de risico's van gemeente Haarlem in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Hierin zijn risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Met de inventarisatie zijn in totaal 52 risico's in beeld gebracht. Omdat het niet waarschijnlijk is dat de risico's zich allemaal in hetzelfde jaar voordoen is een (statistische) simulatie gedaan die het vermogen berekent dat benodigd is om met 90%² zekerheid de risico's voldoende af te dekken. De 10 grootste risico's worden in de paragraaf weerstandsvermogen van bijgevoegde nota reserves en voorzieningen genoemd. Het is hierbij van belang om te realiseren dat een risico geen zekerheid is, maar een kans van voordoen (hoe klein of groot ook) waar, voor zover mogelijk, passende beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Bij het bepalen van de risico's is uitgegaan van de risico's die zijn opgenomen in de jaarrekening 2007 met eventuele aanvullingen. Om een waardering te doen voor projectrisico's dient per project een uitgebreide risico-analyse te worden uitgevoerd. Het tijdsbestek dat hiermee samenhangt is te lang om de resultaten te kunnen verwerken in de kadernota. Bij de volgende kadernota wordt gestreefd naar een volledige inventarisatie van de risico's binnen de gemeente en de bijbehorende waardering.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit bedraagt €17,6 miljoen en wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{12,8}{17,6} = 0,73$$

De ratio van 0,73 valt in de categorie E zoals vermeld in de tabel ratio's weerstandsvermogen en krijgt de classificatie "onvoldoende". Bij deze uitkomst moet rekening worden gehouden met het feit dat de projectrisico's nog niet volledig zijn gewaardeerd en dat de organisatie nog dient te groeien in het identificeren en waarderen van risico's.

Om binnen de categorie C "voldoende" te vallen (ratio weerstandsvermogen = 1,0 < x < 1,4) zal op basis van de nu bekende benodigde weerstandscapaciteit de algemene reserve een omvang moeten hebben tussen de €17,6 mln en €24,7 mln.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de algemene reserve in de komende jaren in omvang zal moeten groeien. De noodzaak hiertoe wordt met de voorliggende berekening van de benodigde weerstandscapaciteit ondersteund en zal bovendien zorgen dat de solvabiliteitspositie (de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal) van de gemeente (13%), die aanzienlijk lager is dan bij andere grotere gemeenten (37%), wordt verbeterd.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om:

- het geactualiseerde beleidskader zoals opgenomen in deze Nota reserves en voorzieningen 2008 vast te stellen;
- te besluiten om een aantal reserves op te heffen of samen te voegen, zoals vermeld in dit hoofdstuk;
- het bedrag dat vrijvalt door het opheffen van de in dit hoofdstuk vermelde voorzieningen (totaal € 1.158.000) en bestemmingsreserves (totaal €1.906.000) toe te voegen aan de algemene reserve.
- Als het beschikbare weerstandscapaciteit de algemene reserve te hanteren.
- Te besluiten dat de gemeente Haarlem een weerstandsvermogen nastreeft dat ten minste voldoende is. Dat betekent een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 met als waarderingscijfer C.

² Het zekerheidspercentage van 90% is een algemeen geaccepteerd en veel gebruikt uitgangspunt bij de beoordeling van het weerstandsvermogen. Afwijking van dit percentage is mogelijk.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel herziening reserves en voorzieningen

Voor u ligt de nota Reserves en voorzieningen gemeente Haarlem. In het verbeterplan dat deel uitmaakt van de Haarlemse Visie op planning en control is onder andere de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen opgenomen. De bestaande nota uit 2001 wordt volgens planning dit jaar geactualiseerd. Deze nota zal behalve op het beleid van de gemeente Haarlem ook ingaan op de gewenste omvang van de reserves en voorzieningen. Waar mogelijk zullen reserves en voorzieningen worden opgeheven en het saldo worden toegevoegd aan de Algemene reserve of reserves en voorzieningen worden samengevoegd tot breder inzetbare middelen. Dit is nodig omdat de achtergronden, nut en noodzaak van alle in het verleden opgebouwde reserves en voorzieningen dreigen te vervagen. Daarbij dient tevens uitvoering te worden gegeven aan een prioriteit uit het coalitie-akkoord om een robuustere reservepositie te realiseren.

Nieuwe afspraken over beleid en kaders worden u in deze nota gegeven. Daarbij is als uitgangspunt genomen dat bestemmingsreserves waarvan het doel of de noodzaak niet meer aanwezig is, worden overgeheveld naar de algemene reserve. Voorzieningen waaraan geen concrete verplichtingen ten grondslag liggen, kunnen eveneens vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Vanuit bestuurlijk perspectief heeft dit als voordeel dat het integrale afwegingsaspect bij beoordeling van prioriteiten wordt bevorderd. Het hebben van diverse afzonderlijke “potjes” doorkruist deze integrale afweging. De praktijk leert dat als er een bestemmingsreserve is de dekking eenvoudiger geregeld is dan indien de normale begrotingsprocedure doorlopen zou worden, waarbij prioriteiten expliciet afgewogen dienen te worden tegen de beschikbare algemene middelen.

Het wettelijk beleidskader voor de financiële huishouding van de gemeente is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het bevat de voorschriften voor de inrichting van begroting en rekening voor gemeenten, waaronder ook de reserves en voorzieningen vallen. In juli 2007 is het BBV op onderdelen gewijzigd. Een van de wijzigingen betreft de manier waarop met voorzieningen wordt omgegaan, de consequenties van deze wijzigingen worden duidelijk weergegeven in deze nota reserves en voorzieningen. Deze wijzigingen zijn in bijlage 4 afzonderlijk toegelicht.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het onderscheid tussen reserves en voorzieningen toegelicht en wordt ingegaan op de voorwaarden die daaraan verbonden zijn. Met name voor het aanhouden van voorzieningen gelden voorwaarden waaraan de accountant toetst bij de jaarrekeningcontrole. In dit hoofdstuk worden ook de richtlijnen geformuleerd voor het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen en de uitgangspunten ten aanzien van het toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen.

In hoofdstuk 3 wordt expliciet het Haarlemse beleidskader vastgelegd, daarin wordt nader ingegaan op het beleid voor vorming van reserves en voorzieningen, het beleid over resultaatweergave en de kaders met betrekking tot het rentebeleid.

In hoofdstuk 4 wordt op basis van de eerder genoemde uitgangspunten getoetst welke reserves en voorzieningen kunnen of moeten worden opgeheven of samengevoegd. Bij de reserves en voorzieningen die in stand blijven wordt tevens het doel, de voeding en de maximale hoogte/duur vermeld.

Als vastgesteld is welke reserves en voorzieningen in stand blijven, kan ook het zogenaamde weerstandsvermogen van de gemeente berekend worden. Dit is het vermogen dat de gemeente dient aan te houden om risico's te kunnen opvangen zonder dat dit directe gevolgen heeft voor het uitgezette beleid. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan of de weerstandscapaciteit toereikend is voor het geschetste risicoprofiel.

2. Reserves en voorzieningen in het Besluit Begroting en Verantwoording

2.1 Algemeen

Het wettelijk kader rond reserves en voorzieningen is verwoord in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten ingaand 2004 (BBV). In het BBV is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen verder aangescherpt. Met de ervaring van de afgelopen jaren worden vanaf 2008 enkele wijzigingen doorgevoerd. In dit hoofdstuk worden de wettelijke definities en kenmerken van de reserves en voorzieningen nader beschreven.

2.2 Onderscheid reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen maken een belangrijk deel uit van het weerstandvermogen van onze gemeente. Wettelijk is bepaald dat onze reserves onderdeel uitmaken van het eigen vermogen.

Voorzieningen daarentegen vallen onder het vreemd vermogen van de gemeente. Het verschil tussen een voorziening en een reserve ligt in het feit, dat er bij voorzieningen altijd sprake moet zijn van een (redelijkerwijs in te schatten) verplichting.

Bij een reserve gaat het over apart zetten van (gespaard) geld, waarmee de raad een bepaalde bestemming voor ogen heeft.

Bij voorzieningen is er voor de raad inhoudelijk gezien geen expliciete keuzemogelijkheid, vanwege het verplichtende karakter. Indirect kan de raad echter wel invloed uitoefenen op de hoogte van een voorziening. Dit geldt bijvoorbeeld bij onderhoudsvoorzieningen, waarbij het gewenste kwaliteitsniveau bepalend is voor het bedrag dat jaarlijks in een voorziening wordt gestort (denk aan gebouwen en wegenonderhoud).

Reserves daarentegen worden gevormd door positieve resultaten ("winst" of opbrengsten uit verkopen) of bewust vrijgemaakte gelden, die op een later moment worden aangewend. Ook kunnen reserves worden gevormd om risico's af te dekken, waardoor tegenvallers in enig jaar kunnen worden opgevangen. In onderstaande tabel wordt het onderscheid tussen de reserves en voorzieningen in het kort weergegeven.

Tabel 1: Onderscheid reserves en voorzieningen

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	Raad, het betreft het financieel beleid	College, het betreft het financieel beheer
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Onderdeel van het	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Opbouw (dotatie)	Resultaatbestemming ¹⁾	Resultaatbepaling
Onttrekking	Resultaatbestemming ¹⁾	Buiten exploitatie om en wordt direct in mindering gebracht op de voorziening
Aanwending vrij	Ja (raadsbesluit vereist)	Nee, slechts voor het betreffende doel
Financieel onderbouwd	Niet verplicht, maar noodzakelijk om bestemmingsreserves financieel te onderbouwen	Ja, verplicht.

¹⁾ Eerst wordt het resultaat uit de normale bedrijfsvoering bepaald om de structurele lasten en baten en mate van kostendekkendheid transparant weer te geven. Daarna wordt het resultaat weergegeven na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

2.2.1 Reserves

De reserves worden samen met het resultaat na bestemming (volgend uit de programmarekening) gerekend tot het eigen vermogen (artikel 42, lid 1 BBV).

In artikel 43 van het BBV worden twee soorten reserves als volgt onderscheiden;

1. In de balans worden reserves onderscheiden naar:

- a. de algemene reserve;*
- b. de bestemmingsreserves.*

2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Ingevolge artikel 54 worden in de toelichting op de balans de aard en reden van iedere reserve en de toevoegingen alsmede onttrekkingen toegelicht. Van het verloop van iedere reserve gedurende het jaar wordt in de toelichting eveneens een overzicht gegeven. Een belangrijk voorschrift is dat toevoegingen dan wel onttrekkingen nog slechts via de resultaatbestemming mogen plaatsvinden en dus niet rechtstreeks via de exploitatie (resultaatbepaling). Iedere voeding van als onttrekking aan de reserves dient dus plaats te vinden bij expliciet raadsbesluit, hetzij bij de vaststelling van de begroting c.q. begrotingswijziging, dan wel bij een separaat besluit of de bestemming van het rekeningresultaat.

Ad a) Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waaraan geen bestemming is gegeven. Deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (bufferfunctie).

Ad b) Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves kunnen worden ingesteld om:

1. Kosten te dekken door heffingen. Hierbij wordt gestreefd naar een gelijkmatige ontwikkeling van de tarieven. Door middel van onderliggende beheerplannen kunnen kosten en tarieven in een meerjarig perspectief worden geplaatst. Hiervan is sprake bij de instelling van een bestemmingsreserve ter equalisatie van tarieven.
2. Concrete uitgaven met een incidenteel karakter. Dit type bestemmingsreserve heeft duidelijk een eindig karakter.

2.2.2. Voorzieningen

De voorzieningen worden gerekend tot vreemd vermogen. Er kleeft als het ware al een verplichting (jegens een derde) aan. In artikel 44 van de BBV wordt dit als volgt beschreven:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;*
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;*
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.*

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

*3. Voorzieningen worden **niet** gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.*

Nadere toelichting:

Ad 1a) Hier gaat het om concreet bestaande verplichtingen, waarvan uitsluitend de precieze omvang onzeker is, bijvoorbeeld garantieverplichtingen en dergelijke.

Ad 1b) Hier gaat het om lasten die voortvloeien uit risico's die samenhangen met bedrijfsvoering, de risico's moeten voortkomen uit gebeurtenissen die vóór balansdatum hebben plaatsgevonden, bijvoorbeeld te verwachten verplichtingen op grond van rechtsgedingen, reorganisaties en dergelijke.

Ad 1c) Deze voorzieningen staan bekend als egalisatievoorzieningen. Ze hebben betrekking op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, bijvoorbeeld kosten van groot onderhoud van riolering, wegen en gebouwen.

Ad 3) In het bijzonder moet hierbij worden gedacht aan het vakantiegeld van de ambtenaren. Verwerking in de meerjarenraming wordt toereikend geacht

Voor alle soorten voorzieningen geldt de zogeheten causaliteitseis, dat wil zeggen dat er een oorzakelijke samenhang moet zijn met een gebeurtenis of met het bedrijfsgebeuren in de periode voorafgaande aan de balansdatum. Toevoeging aan en vrijval van voorzieningen vinden plaats ten laste, respectievelijk ten gunste van de exploitatie (dus niet via resultaatbestemming, zoals bij de reserves), terwijl onttrekkingen plaatsvinden door de aanwending rechtstreeks ten laste van de voorziening te brengen.

Ingevolge artikel 45 van het BBV zijn rentetoevoegingen aan voorzieningen niet toegestaan. Zoals blijkt uit de toelichting bij dit artikel, bestaan hierop twee uitzonderingen:

- a) ingeval van waardering van de voorziening tegen contante waarde;
- b) bij voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden als deze derden rentetoevoeging verplicht stellen.

In de toelichting op de balans wordt ingevolge artikel 55 van het BBV de aard en reden van iedere voorziening vermeld, elke wijziging daarin en het verloop gedurende het jaar.

BBV wijziging voorzieningen in 2008

Op 10 juli 2007 is het BBV op een aantal onderdelen gewijzigd, waaronder artikel 44 lid 2 over de toerekening van datgene dat onder een voorziening gerekend kan worden. Door deze wijziging valt een groot deel van de huidige voorzieningen vanaf 1-1-2008 onder de "overlopende passiva" op de balans. Het betreft de (van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen) voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. In bijlage 4 vindt u een uitgebreidere toelichting op deze wijziging en in bijlage 3 vindt u een opsomming van de voorzieningen die vanaf 1-1-2008 vallen onder deze overlopende passiva.

2.3 Toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen vervullen onder andere een financieringsfunctie. Daardoor is de door de gemeente feitelijk aan derden (banken) te betalen rente lager dan in een situatie dat alle activa met leningen zouden moeten worden gefinancierd. In verband hiermede kan over de eigen financieringsmiddelen "bespaarde" rente worden berekend.

2.3.1 Bespaarde rente en de toerekening daarvan aan de reserves

Voor zover de bespaarde rente wordt toegevoegd aan de reserves, is dat binnen het BBV alleen nog mogelijk via resultaatbestemming. Alle mutaties op reserves gebeuren immers bij resultaatbestemming. Dit betekent dan ook dat rente niet automatisch wordt bijgeschreven op reserves, omdat op deze wijze dan een stilzwijgende vergroting van de reserve plaatsvindt, zonder toetsing van de noodzaak daartoe.

Hiervoor wordt een expliciet en gemotiveerd besluit verwacht, waarbij tevens wordt aangegeven welk rentepercentage dan wordt gehanteerd.

Dit kan dan worden beschouwd als een dotatie aan een reserve, gelijk aan de rente over die reserve.

2.3.2 Bespaarde rente en de toerekening daarvan aan voorzieningen

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan (BBV art. 45). Voorzieningen dienen namelijk naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's (niet groter of kleiner). Toevoegingen moeten zijn gebaseerd op de tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang. Indien een voorziening op contante waarde is gewaardeerd kan wel jaarlijks een toevoeging gelijk aan de rentevoet plaatsvinden, om de voorziening op de juiste hoogte te houden. Deze toevoeging gebeurt dan dus in de exploitatierekening.

Indien een derde (veelal het Rijk) voor een bepaalde voorziening verplichte rentebijdrage eist, dan wordt de rentetoevoeging door de gemeente niet meer gezien als rentetoevoeging, maar als een toevoeging om de voorziening op de juiste hoogte te houden.

2.4 Functies van reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen moeten altijd een doel dienen. Naast het doel hebben reserves en voorzieningen ook een bepaalde functie. In zijn algemeenheid worden vijf verschillende functies onderscheiden, te weten:

a. Inkomensfunctie

Door reserves (en voorzieningen) te gebruiken als intern financieringsmiddel wordt rente bespaard die anders betaald had moeten worden voor het aantrekken van vreemd vermogen. De financiering van vaste activa vergt vermogen ongeacht de bron (eigen of vreemd) waaruit dat vermogen wordt geput. Daarom wordt via het zogenaamde rente-omslagpercentage aan alle kapitaaluitgaven rente toegerekend, en komt de bespaarde rente feitelijk beschikbaar. Deze rente kan worden toegevoegd aan de reserve zelf, of teruggeleid worden naar de exploitatiebegroting om daar te fungeren als dekkingsmiddel.

Als rentebaten gebruikt worden als dekking voor (structurele) uitgaven, moet de reserve in stand blijven. Immers als de reserve vervalst, vervallen ook de rentebaten en dus de dekking van de uitgaven.

Bestemmingsreserves (en voorzieningen) moeten op elk gewenst moment aanwendbaar zijn voor het doel waarvoor ze zijn gevormd, zonder dat tot problemen in de exploitatiesfeer leidt als gevolg van wegvallende rentebaten. Dat is een belangrijke overweging om de intern berekende rente over deze financieringsmiddelen **niet** ten gunste van de exploitatiebegroting te brengen.

Bestemmingsreserves hebben in beginsel een tijdelijk karakter. De omvang van deze reserves, en ook van de voorzieningen, is aan fluctuaties onderhevig. Van een structurele rente-inkomstenbron in de exploitatiebegroting is dan geen sprake, hetgeen van jaar tot jaar zou leiden tot een verstoring van het begrotingsbeeld.

b. Bestedingsfunctie

Sommige reserves worden in het leven geroepen om besteed te worden aan een vooropgezet doel. Naar aard en doelstelling zijn het dan bestemmingsreserves met een bestedingsfunctie.

c. Financieringsfunctie

In private bedrijven is het eigen vermogen van groot belang voor de continuïteit van de onderneming. Het eigen vermogen vormt een belangrijke financieringsbron, omdat er vaak allerlei belemmeringen zijn om voldoende vreemd vermogen aan te trekken.

In de publieke sector vervult het eigen vermogen een minder markante rol. Voor externe geldgevers is de omvang van het eigen vermogen niet van belang omdat overheidslichamen in Nederland als risicoloze

debiteuren worden gezien. Alle aanwezige reserves kunnen gebruikt worden voor de financiering van de vaste activa. Vaste activa kunnen ook worden gefinancierd met vreemd vermogen. Reserves die wegvallen door incidentele bestedingen of tegenvallers zullen – zonder verdere balansmutaties – ook met vreemd vermogen hergefinancierd moeten worden.

Wel is het zo dat financiering met vreemd vermogen gepaard gaat met hogere rentelasten die moeten worden opgebracht uit de begroting. Deze kosten drukken andere uitgaven weg vandaar dat een zeker eigen vermogen ook uit rentekostenoptiek bezien aantrekkelijk is.

d. Bufferfunctie

De bufferfunctie is de belangrijkste functie van het eigen vermogen van overheidslichamen. Reserves zijn één van de instrumenten om risico's af te dekken. Reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit: middelen die kunnen worden ingezet om tegenvallers op te vangen.

e. Egalisatiefunctie

Reserves en voorzieningen kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatie kunnen zo worden vermeden. Zo kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht via een egalisatiereserve worden opgevangen.

2.5 Randvoorwaarden en beleid voor het instellen van reserves en voorzieningen

2.5.1 Randvoorwaarden reserves

Autorisatie

De raad stelt reserves in en besluit tot mutaties daarin. Dit vereist een expliciet raadsbesluit. De mutaties vinden plaats in het resultaat bestemmende deel van de begroting (art. 17 BBV) en / of de jaarrekening (art. 27 BBV.) De BBV schrijft voor dat de mutaties in de reserves per programma apart zichtbaar gemaakt moeten worden. De goedkeuring van de mutatie dient bij voorkeur te blijken uit een begrotingspost of een begrotingswijziging. De toevoegingen of onttrekkingen zijn niet hoger of lager dan het in de actuele begroting (of separaat besluit) vastgestelde bedrag, tenzij de raad expliciet in een specifiek geval besluit om de toevoeging afhankelijk te stellen van andere omstandigheden, bijvoorbeeld een koppeling met incidentele opbrengsten van derden.

Negatieve reserves

Negatieve (bestemmings)reserves passen per definitie niet bij de spaarfunctie van reserves en verliezen daarmee hun doel. Indien een negatieve reserve dreigt, dient tijdig aan de raad gemotiveerd worden voorgesteld om te besluiten tot een extra storting, danwel tot bijstelling van het beoogde doel of een andere wijze van dekking.

2.5.2 Randvoorwaarden voorzieningen

Autorisatie

Bij het vaststellen van voorzieningen is er geen ruimte voor het maken van keuzen (allocatiefunctie) omdat voorzieningen voortvloeien uit bestaande voorwaardelijke verplichtingen en daarmee een verplichtend karakter hebben. Het college is daarom bevoegd binnen de geldende budgettaire kaders tot het instellen of opheffen van voorzieningen. Dit vereist een expliciet collegebesluit.

Toevoegingen/onttrekkingen

Mutaties t.a.v. voorzieningen maken onderdeel uit van de programma's, dat wil zeggen ze worden in het resultaatbepalende deel opgenomen (dus niet via de resultaatbestemming zoals bij reserves). Als in een lopende een begrotingsjaar blijkt dat een toevoeging nodig is aan een voorziening leidt een dergelijke

dotatie tot een hogere last in het desbetreffende programma. Indien de omvang van het desbetreffende programma niet toereikend is voor deze last, dan is een begrotingswijziging / raadsbesluit nodig (art 18 BBV). Als het lastenbedrag van het programma niet wordt overschreden, omdat er meevallers zijn op andere onderdelen van het programma en binnen het door de raad vastgestelde autorisatiekader compensatie mogelijk is, is er daarentegen geen begrotingswijziging nodig.

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Toevoegingen behoren uitsluitend gebaseerd te zijn op de tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang van de voorziening, te onderbouwen door bijvoorbeeld actuele beheerplannen. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen of door vrijval vloeien dus voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau en uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Bestedingen

De bestedingen zelf worden rechtstreeks ten laste van een voorziening verantwoord en blijven dus buiten de baten en lasten in de exploitatie. Deze bestedingen worden geautoriseerd door het college indien een bestedingsraming is vastgesteld c.q. is voorzien bij de vorming van de voorziening en deze in directe relatie staan tot het doel van de voorziening.

Negatieve voorzieningen

Gelet op de inhoud van art. 44 en 45 BBV waarin wordt aangegeven waarvoor voorzieningen gevormd dienen te worden, kunnen voorzieningen niet negatief zijn. Immers, voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Indien een voorziening niet toereikend is, zal de exploitatierekening zwaarder moeten worden belast.

2.6 Beleid t.a.v. resultaatweergave

Een belangrijk aspect voor reserves en voorzieningen t.a.v. het begrotings-en rekeningresultaat betreft het onderscheid in resultaatbepaling en resultaatbestemming,

Resultaatbepaling: Hogere of lagere lasten of baten leiden tot een exploitatiesaldo dat daardoor onderdeel uitmaakt van het begrotings-of rekening saldo;

Resultaatbestemming: Na vaststelling van het exploitatieresultaat als hiervoor verwoord kan aan een resultaat –zoals een rekeningssaldo – een bestemming worden gegeven door deze bijvoorbeeld toe te voegen of te onttrekken aan een reserve;

Stortingen en onttrekkingen aan reserves vinden plaats als onderdeel van de resultaatbestemming. Ook als dit soms al in de loop van het jaar gebeurt d.m.v. begrotingswijzigingen. Het exploitatieresultaat is hierdoor een bestuurlijke sturingsfactor, want:

- Een overschot in de exploitatie duidt op beschikbare ruimte voor intensivering van bestaand beleid, ruimte voor nieuw beleid of ruimte voor lastenverlichting;
- Een tekort op de exploitatie duidt op de noodzaak van ombuigingen of lastenverzwaring;

Het BBV stelt deze wijze van administreren verplicht. Het beleid zal er dan ook op gericht dienen te zijn dit zo consequent mogelijk door te voeren, ook tussentijds bij begrotingswijzigingen en in de verantwoordingsstukken. Hierbij kunnen er geen tussentijdse verrekeningen meer plaatsvinden tussen reserves en de exploitatie voordat het resultaat is bepaald. Verrekeningen tussen reserves en exploitatie dienen onderdeel uit te maken van de resultaatbestemming. Dit geldt ook voor eventuele verrekeningen

tussen reserves en voorzieningen. Door toepassing deze werkwijze wordt het resultaat van de gemeente van de gemeente bepaald conform de bepalingen van het BBV.

2.7 Stille reserves

In het Besluit Begroting en Verantwoording wordt alleen zijdelings gesproken over “stille reserves”. In artikel 11 over de paragraaf Weerstandvermogen wordt bepaald dat deze paragraaf tenminste een inventarisatie van het weerstandvermogen bevat. In de toelichting op artikel 11 zijn stille reserves als voorbeeld van weerstandcapaciteit genoemd. Stille reserves zijn de meerwaarden van (financiële of materiële) bezittingen waarvan de reële verkoopwaarde hoger is dan de boekwaarde. Bij een eventuele verkoop treedt dan een boekwinst op. Stille reserves vormen geen echte reserves en worden om die reden in deze nota niet verder uitgewerkt.

3. Haarlems beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het Haarlemse beleidskader met betrekking tot de reserves en voorzieningen nader uitgewerkt. Het huidige beleid en de presentatie van het nieuwe beleid zijn daarbij als uitgangspunt gehanteerd.

3.1 Bestaand beleid

In 2001 is de voorgaande nota reserves en voorzieningen vastgesteld, waarin de spelregels van het beleid omtrent reserves en voorzieningen zijn vastgesteld. Dit heeft geleid tot het formuleren van spelregels. Dit beleid wordt gecontinueerd, tenzij in de paragrafen 3.2 t/m 3.4 wordt voorgesteld het Haarlemse beleidskader verder bij te stellen. Dit resulteert in het nieuwe beleidskader, waarvan de spelregels in bijlage 1 puntsgewijs zijn weergegeven.

3.2 Geactualiseerde beleidskaders

In de inleiding is vermeld dat in het te voeren beleid met name aandacht dient te zijn voor de integrale afweging van prioriteiten die doorkruist kan worden door het afzonderen van middelen.

Daarom is het van belang strikte voorwaarden te stellen aan het instellen van reserves en voorzieningen. Daarom wordt voorgesteld het beleidskader aan te vullen met onderstaande criteria:

- Een reserve blijft alleen bestaan als nut en noodzaak onomstotelijk vast staat. Anders toevoegen aan de algemene reserve;
- Bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves;
- In de naamgeving komt het woord fonds niet meer voor(het is alleen een algemene reserve, een bestemmingsreserve of voorziening);
- Per reserve wordt de volgende toelichting gegeven (ook bij het instellen van nieuwe reserves);
 - Naam reserve;
 - Doel;
 - Programma;
 - Budgethouder;
 - Voeding;
 - Bestedingsraming;
 - Maximale omvang;
 - Minimale omvang;
 - Maximale duur;
- Per voorziening wordt de volgende toelichting gegeven (ook bij het instellen van nieuwe reserves):
 - Naam voorziening;
 - Doel;
 - Programma;
 - Budgethouder;
 - Voeding;
 - Bestedingsraming;
 - Maximale duur.
- Bij de bestemmingsreserves wordt onderscheid gemaakt tussen kostenegalisereserves en bestemmingsreserves met een incidenteel karakter.
- De algemene reserve dient als risicoreserve. Hierdoor vervalt de noodzaak afzonderlijke risicovoorzieningen aan te houden voor deelactiviteiten.

3.2.1. Reserves

In Haarlem worden algemene en bestemmingsreserves onderscheiden.

De algemene reserves vervullen, zoals al gememoreerd, een bufferfunctie en vormen een essentieel onderdeel van het weerstandsvermogen. De benodigde omvang van de algemene reserves dienen daarom mede getoetst te worden aan het weerstandsvermogen. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 5 van deze nota. Gelet op functie en karakter van de algemene reserves wordt concerncontrol hiervoor als budgethouder aangewezen.

Bestemmingsreserves worden gevormd voor:

1. Kosten te dekken door heffingen (tarief-en kostenequalisatiereserves)

Hierbij wordt gestreefd naar een gelijkmatige ontwikkeling van tarieven of kosten, zoals het egaliseren van de kosten van verkiezingen, die niet gelijkmatig over de jaren zijn verdeeld. Tot op heden worden alle reserves onder de bestemmingsreserves verantwoord. Voorgesteld wordt dit onderscheid in het vervolg aan te houden.

2. Voor uitgaven met een incidenteel karakter; (bestemmingsreserves)

Dit betreffen concrete, binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vastgestelde doelen. Reservevorming dient hiervoor gemotiveerd te zijn, alsmede de voeding en de minimale en maximale hoogte van de reserve. Blijft realisatie binnen de gestelde termijn uit, dan vindt opnieuw afweging door de raad plaats;

De bestedingsraming is van belang voor het bepalen van de omvang van een bestemmingsreserve met een spaarmotief. In deze situatie dient de noodzakelijke gewenste omvang van de reserve op termijn bereikt te worden. Belangrijk is door middel van een actuele bestedingsraming tussentijdse bestedingen en toevoegingen op elkaar af te stemmen. Daarnaast behoren bestedingsreserves zoveel mogelijk binnen een beperkt tijdsbestek te worden gerealiseerd.

3.2.2 Vorming van voorzieningen

Hiervoor gelden veel wettelijke voorschriften en beperkingen. Met het oog op een verantwoord financieel beleid is het nodig alle te kwantificeren verplichtingen en risico's, die niet zijn afgedekt, een voorziening in te stellen. Om daadwerkelijk te kunnen bezien of de gemeentebegroting materieel in evenwicht is, is het noodzaak dat voor al het onderhoud dat voortvloeit uit de kapitaalgoederen die de gemeente bezit ook middelen zijn geraamd, Om te kunnen toetsen of die middelen toereikend zijn, dienen actuele meerjarige beheerplannen vastgesteld te zijn op basis waarvan de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen kunnen worden berekend. Indien de middelen toereikend zijn kan het gebruik van voorzieningen pieken en dalen in jaarlijkse bestedingen egaliseren.

Voorzieningen hebben een limitatief, maar vaak ook een verplichtend karakter. Als bijvoorbeeld een grondexploitatie een tekort op eindwaarde vertoont, ontstaat de verplichting voor dat verlies een voorziening in te stellen ter grootte van het geraamde tekort. Een onderhoudsvoorziening dient onderbouwd te worden door een actueel meerjarig vastgesteld beheerplan. Ook de provincie als toezichthouder en de accountant zien hierop toe. Een onderdeel van de Haarlemse kaders omvat bij de voorzieningen mede het expliciteren van de onderliggende verplichtingen.

Voor voorzieningen, die zijn ingesteld met het oog op het realiseren van in de toekomst per jaar fluctuerende kosten (zoals de reserve verkiezingen, omdat het aantal verkiezingen per jaar fluctueert) spelen de maximale hoogte en duur geen rol.

Voorzieningen worden gevormd voor:

1. Verplichtingen:
2. Kosten equalisatie

3. Niet bestede middelen van derden. Voorzover het verkregen middelen van overheidsorganen betreft vallen deze middelen m.i.v. 2008 onder de overlopende passiva.

Bij de functies van reserves is bij de algemene reserve opgemerkt, dat deze reserve een essentiële rol speelt als bufferfunctie als onderdeel van het weerstandsvermogen. In de nota weerstandsvermogen is het risicoprofiel (van alle risico's) geobjectiveerd en op basis daarvan is het benodigd weerstandsvermogen berekend. Hierdoor vervalt de noodzaak om ook t.b.v. allerlei deelactiviteiten afzonderlijke risicovoorzieningen aan te houden. Voorgesteld wordt het beleidskader met deze spelregel aan te vullen.

3.2.3 Toevoegingen en onttrekkingen

Als in een lopende een begrotingsjaar blijkt dat een toevoeging nodig is aan een voorziening leidt een dergelijke dotatie tot een hogere last in het desbetreffende programma (beleidsveld). Indien de omvang van het desbetreffende beleidsveld niet toereikend is voor deze last, dan is een begrotingswijziging / raadsbesluit nodig (art 18 BBV), als het beleidsveld dreigt te worden overschreden met meer dan € 50.000 (art 4, lid 4 van de financiële beheersverordening).

Beneden dat bedrag meldt het college dit in een eerstvolgende tussenrapportage of via een separaat voorstel aan de raad.

Als het lastenbedrag van het programma niet wordt overschreden, omdat er meevallers zijn op andere onderdelen van het programma en binnen het door de raad vastgestelde autorisatiekader compensatie mogelijk is, is er daarentegen geen begrotingswijziging nodig.

4. De reserves en voorzieningen van de gemeente Haarlem

Op basis van de hiervoor vermelde Haarlemse beleidskader worden de bestaande reserves en voorzieningen gemotiveerd getoetst op instandhouding, samenvoeging of opheffing.

4.1 Algemene reserves

De algemene reserve is in die zin niet zonder meer vrij besteedbaar en daarom afgescheiden van de andere componenten van de algemene reserves. De aangegeven minimumomvang van de algemene reserve is in het coalitieakkoord geraamd op €11.097.000 per 2011. Het saldo van de algemene reserves per 1-1-2008 is berekend op afgerond €23.000.000 exclusief het rekeningresultaat 2007.

Vanwege het opheffen van een aantal reserves en voorzieningen als toegelicht in deze paragraaf wordt voorgesteld per saldo een bedrag van **€ 3.419.000 toe te voegen aan de algemene reserve.**

Voorts wordt onderstaand voorgesteld de volgende reserves samen te voegen.

Samenvoeging algemene reserves:			
Beleggingsreserves	Stand per 31-12-2007	Reden van opheffing/samenvoeging	Saldo wordt overgebracht naar
<i>Op te heffen reserves:</i>			
Inschrijving grootboek Nationale schuld	€194.000	Aanhouden van afzonderlijke reserve heeft geen toegevoegde waarde	Algemene Reserve
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	€667.000	De marktwaarde van de aandelen overtreft de boekwaarde. Aanhouden van afzonderlijke reserve heeft geen toegevoegde waarde	Algemene Reserve
Aandelen EWN/NUON	€634.000	De marktwaarde van de aandelen overtreft de boekwaarde. Aanhouden van afzonderlijke reserve heeft geen toegevoegde waarde	Algemene reserve
Per saldo	€1.495.000		

Voor een verdere toelichting op de algemene reserves, zie bijlage 2.

4.2 Bestemmingsreserves

4.2.1 Voorstellen om reserves op te heffen of samen te voegen

Op basis van de uitgangspunten als verwoord in hoofdstuk 3 wordt onderstaand gemotiveerd voorgesteld de volgende bestemmingsreserves op te heffen of samen te voegen

Bestemmingsreserves			
Op te heffen reserves	Stand per 31-12-2007	Reden van opheffing	Saldo wordt overgebracht naar
Mobiliteit (reserve voor reïntegratie, herplaatsing en coaching van medewerkers)	€147.000	Mobiliteit is een structureel HRM-instrument en de afgelopen jaren zijn er geen bestedingen meer geraamd. Ook is er een voorziening reorganisatie.	Algemene Reserve
Centrale personeelsadministratie	€12.000	Het doel, het centraliseren van de personeelsadministratie is gerealiseerd	Algemene Reserve
Vitaliteitsreserve (projecten t.b.v. sociale, fysieke en economische pijlers in de stad)	€152.000	De afgelopen jaren zijn er geen bestedingen meer geraamd en heeft de reserve meer het karakter van een algemene reserve gekregen	Algemene Reserve
Invoeringskosten WOZ	€100.000	Het betreft een reservering t.b.v. de periodieke herwaardering 2004. In 2007 en 2008 zijn geen onttrekkingen meer geraamd. Herwaardering wordt een jaarlijkse activiteit waarvan de kosten via het gemeentefonds vergoed gaan worden	Algemene Reserve
Reserves kunstwerken, reserve beeldende kunst en toegepaste monumentale kunst	€378.000	De reserves beogen middelen voor gerichte kunstaankopen c.q. verbetering van de kwaliteit van kunst in de openbare ruimte en ressorteren hetzelfde programma. Voorgesteld wordt hiervoor 1 bredere bestemmingsreserve in te stellen.	Reserve kunstaankopen en toegepaste monumentale kunst
Totaal opgeheven bestemmingsreserves	€789.000		

In te stellen reserve	Dotatie	Reden van instelling	Voeding
Reserve kunstaankopen en toegepaste monumentale kunst	€378.000	Samenvoeging van 3 bestaande bestemmingsreserves kunst	Uit 3 voormalige bestemmingsreserves kunst
Totaal nieuwe bestemmingsreserves	€378.000		
Per saldo naar Algemene Reserve	€411.000		

4.2.2 Reserves nog nader te toetsen

Van een aantal reserves is een besluit om op te heffen of te continueren op dit moment nog niet te motiveren, omdat ze afhankelijk zijn van een actuele ontwikkelingen, waarvan de afloop bij het schrijven van deze nota nog niet bekend was. Op grond hiervan wordt voorgesteld de volgende reserves nog aan te houden en verder te toetsen bij de volgende bestuursrapportage:

Bestemmingsreserve	Ontwikkeling
Inlopen achterstand gemeentelijke gebouwen	De reserve is gevormd d.m.v. bestemming van het jaarresultaat 2006. Er zijn nog geen onttrekkingen geraamd. In breder perspectief wordt bezien of deze reserve onderdeel kan uitmaken van een bestemmingsreserve onderhoud gemeentelijk bezit. Gewacht wordt op de daarvoor noodzakelijke beheerplannen voor die gebouwen en zodra deze zijn vastgesteld door de raad, deze reserve in een voorziening wordt omgezet onder budgethouderschap van vastgoed. Tot die tijd blijft het budgetbeheer van deze reserve bij de concernstaf.
Reserve volkshuisvesting	De reserve volkshuisvesting is voor een periode van maximaal een half jaar ingesteld (tot juni 2008). Indien de middelen dan nog niet met een door de raad geaccordeerde bestemming zijn belegd, vloeit het saldo ad €3.079.000 terug naar de Algemene Reserve.
Reserves vastgoed/ grondexploitatie	In verband met een nieuwe hoofdstukindeling voor de gemeentelijke eigendommen worden de reserves vastgoed/ grondexploitaties herschikt.

4.3 Voorzieningen

4.3.1 Voorzieningen die onder wijziging BBV per 1-1-2008 vallen

In artikel 44, lid 2 BBV werd in het oude BBV voorgescreven dat de nog te besteden middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is, onder de voorzieningen moeten worden verantwoord. In het BBV dat met ingang van 2008 op dit onderdeel aangepast voorzover het gelden van Europese of Nederlandse overheidslichamen betreft. Deze middelen worden m.i.v. 2008 als overlopende passiva beschouwd.

In bijlage 3 wordt deze voorzieningen, die met ingang van 2008 komen te vervallen, afzonderlijk vermeld.

4.3.2 Overige voorzieningen

Op basis van de uitgangspunten als verwoord in hoofdstuk 3 wordt onderstaand gemotiveerd voorgesteld de volgende voorzieningen op te heffen of samen te voegen

Voorzieningen			
Op te heffen voorzieningen	Stand per 31-12-2007	Reden van opheffing	Saldo wordt overgebracht naar
Waterschade SBH	€7.000	Stamt uit 2005. herstelwerkzaamheden zijn uitgevoerd	Algemene Reserve
Wachtgeld v.m. Spaarne concern	€105.000	Er is geen concrete verplichting, maar wel de mogelijkheid tot een claim. Het risico hierop eindigt uiterlijk volgend jaar en is zo klein dat wordt voorgesteld dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene reserve
Brandschades	€599.000	Betreft eigen risico brandschades. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene reserve
Rente-egalisatievoorziening Stadsbank	€56.000	Deze voorziening dateert uit de tijd dat de Stadsbank nog een zelfstandige onderneming was. De voorziening diende om renteverschillen op te vangen en is later blijven staan om tegenvallers op te vangen. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene reserve
Voorziening garantieverplichtingen part. woningen	-/- €96.000	Betreft risico's van garantieverplichtingen. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene Reserve
Garantieverplichtingen part. woningbouw	€73.000	Betreft risico's van garantieverplichtingen. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene Reserve
Garantieverplichtingen overig	€58.000	Betreft risico's van garantieverplichtingen. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene Reserve
Garantieverplichtingen nationaal restauratiefonds	€125.000	Betreft risico's van garantieverplichtingen. Voorgesteld wordt dit bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene Reserve
Diverse kleine voorzieningen	€7.000	Betreft restant-saldi	Algemene reserve
Paswerk	€224.000	Betreft risico's van begrotingstekorten. De financiële situatie van Paswerk is verbeterd. Voorgesteld wordt het risico bij de algemene risico's onder te brengen	Algemene reserve
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm MO)	€100.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Voorz.Pensioenen ADV/Spaarverlof
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm)	€151.000	In verband met reorganisatie naar	Voorz.Pensi-

Vorzieningen			
Op te heffen voorzieningen	Stand per 31-12-2007	Reden van opheffing	Saldo wordt overgebracht naar
PD)		1 centrale voorziening	oenen ADV/Spaarverlof
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm SB)	€192.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Voorz.Pensioenen ADV/Spaarverlof
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm SO)	€249.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Voorz.Pensioenen ADV/Spaarverlof
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm FD)	€128.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Voorz.Pensioenen ADV/Spaarverlof
Pensioenen ADV/Spaarverlof (vm CS)	€86.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Voorz.Pensioenen ADV/Spaarverlof
Totaal opgeheven voorzieningen	2.064.000		
In te stellen voorzieningen	Dotatie	Reden van instelling	Voeding
Pensioenen ADV/Spaarverlof	€906.000	In verband met reorganisatie naar 1 centrale voorziening	Uit voormalige gedecentraliseerde voorzieningen
Totaal nieuwe voorzieningen	€906.000		
Per saldo naar Algemene Reserve	€1.158.000		

5. Weerstandvermogen

Iedere organisatie heeft te maken met risico's. Deze doen zich voor op allerlei terreinen. Omdat risico's de mogelijkheden van een organisatie beïnvloeden, dient de organisatie inzicht te hebben in de risico's. Voor de belangrijkste risico's dienen adequate beheersmaatregelen te worden getroffen. De ontwikkelingen van de laatste jaren op dit terrein hebben ertoe geleid dat gemeenten beleid moeten ontwikkelen en voeren op zowel risico's als het daarbij behorende weerstandsvermogen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies schrijft voor dat er met ingang van 2004 in de paragraaf Weerstandvermogen aandacht moet worden besteed aan het risicoprofiel van de gemeente en dit af te zetten tegen het weerstandsvermogen.

In het duale bestel heeft de Raad een verordenende bevoegdheid, een kaderstellende en controlerende functie en budgetrecht. Het is aan de Raad om in een nota de beleidskaders vast te stellen ten aanzien van risicomanagement, het weerstandsvermogen alsmede de relatie tussen het risicoprofiel en het weerstandsvermogen.

5.1 Risicomanagement

Risicomanagement is een aanpak, waarbij de organisatie zich bewust wordt van het feit, dat de oorzaken van veel schades hun bron vinden in de organisatie zelf of in haar directe omgeving. Uitgangspunt van risicomanagement is dat de oorzaken van schades in veel gevallen door geringe investeringen (beter) beheersbaar gemaakt kunnen worden

Schades die voortvloeien uit de dagelijkse activiteiten van de gemeente hebben andere oorzaken en uitingsvormen dan calamiteiten. Ze komen meestal frequenter voor en het schadebedrag per keer is kleiner. Te denken valt hierbij o.a. aan extra overwerk, langere doorlooptijden of een beschadigd imago. Deze structurele schades kunnen door de gemeente zelf beheerst worden door te investeren in de bedrijfsvoering. Dit kunnen preventieve maatregelen in de werkprocessen zijn, maar ook informatie en trainingen aan het personeel en bestuur om hun risicobewustwording te verhogen.

De gemeente Haarlem voert momenteel nog geen eenduidig risicomanagementbeleid. Op verschillende terreinen vinden al wel activiteiten plaats in het kader van risicomanagement. Door het vaststellen van een eenduidig beleid wordt een stimulans gegeven deze verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen. Daarmee wordt het tevens mogelijk een organisatiebreed beeld te krijgen van de risico's die de gemeente Haarlem loopt.

5.2 Weerstandvermogen

Op grond van artikel 9.2 van het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies (BBV) moet de gemeente in haar begroting een paragraaf weerstandsvermogen opnemen. Deze paragraaf moet minimaal bevatten (artikel 11.2 BBV)

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's en
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

5.2.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is in het BBV (artikel 11.1) omschreven als “*de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken*”. Deze middelen kunnen bestaan uit de volgende componenten:

1. Het eigen vermogen; hiertoe behoren:
 - De algemene reserve voorzover vrij aanwendbaar;
 - De bestemmingsreserves voorzover de bestemming nog kan worden gewijzigd;
 - De stille reserves;
2. De onbenutte belastingcapaciteit;
3. Bezuinigingsmogelijkheden en
4. De post onvoorzien.

Vooralsnog ligt het voor handen om voor de gemeente alleen de algemene reserve te hanteren als weerstandscapaciteit. Bestemmingsreserves hebben in de meeste gevallen reeds een bestemming en zijn vanuit dat oogpunt niet (op korte termijn) vrijelijk beschikbaar. Onbenutte belastingcapaciteit is veelal niet in het huidige jaar te realiseren en betreft tezamen met bezuinigingsmogelijkheden en de post onvoorzien ten opzichte van de algemene reserve slechts een klein bedrag.

Voorgesteld wordt:

- Alsnog het beschikbare weerstandscapaciteit de algemene reserve te hanteren

5.2.2 Benodigde weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's die de gemeente loopt zijn bepalend voor de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit. Om de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is het noodzakelijk de risico's te voorzien van een kwantificering van zowel kans als financiële gevolgen.

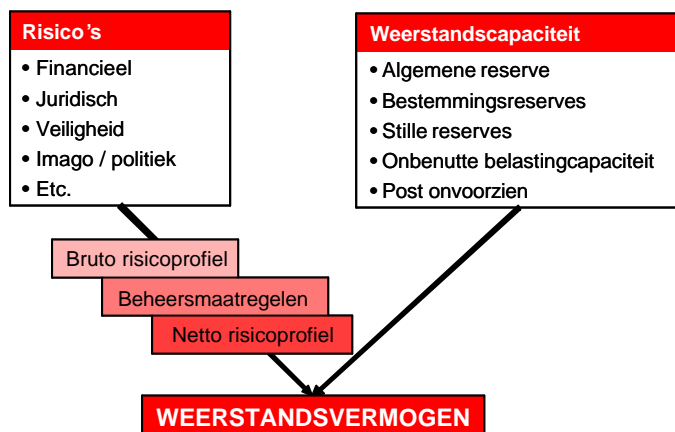
Door de maximale gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen ontstaat een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen. Het is immers vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Daarnaast zal niet ieder risico zich daadwerkelijk in de maximale omvang voor doen. Om deze overschatting van de risico's te voorkomen wordt gebruik gemaakt van risicosimulatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kans op optreden en de gevolgen zoals die per risico zijn aangegeven. Op basis van de risicosimulatie kan worden berekend welk bedrag er benodigd is om de geïdentificeerde risico's in financiële zin af te dekken. Hierbij wordt gerekend met een zekerheidspercentage van 90%³. De uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit wordt vastgelegd in de weerstandsparagraaf. Deze wordt minimaal twee maal per jaar geactualiseerd, bij de programmabegroting en de jaarrekening.

³ Het zekerheidspercentage van 90% is een algemeen geaccepteerd en veel gebruikt uitgangspunt bij de beoordeling van het weerstandsvermogen. Afwijking van dit percentage is mogelijk.

5.2.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit verband is in onderstaande figuur schematisch weergegeven.

Figuur 1: Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dient te worden vastgesteld welke ratio de gemeente Haarlem nastreeft. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel⁴.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Voorgesteld wordt:

Te besluiten dat de gemeente Haarlem een weerstandsvermogen nastreeft dat ten minste voldoende is. Dat betekent een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 met als waarderingcijfer C.

5.2.4 Risicoprofiel

Als basis voor de benodigde weerstandscapaciteit is begonnen met de reeds bekende risico's zoals opgenomen in de jaarrekening 2007 aangevuld met eventuele nieuw bekende risico's. Projectrisico's zijn, naast de grotere risico's die reeds bekend waren, hierin nog niet structureel opgenomen gezien het lange tijdspad dat benodigd is om voor alle projecten een risicowaardering te realiseren.

Het gebruik maken van risicomanagement binnen de organisatie zal moeten leiden tot een ontwikkeling van de volledigheid van de genoemde risico's en een inschatting van de hierbij behorende waardering.

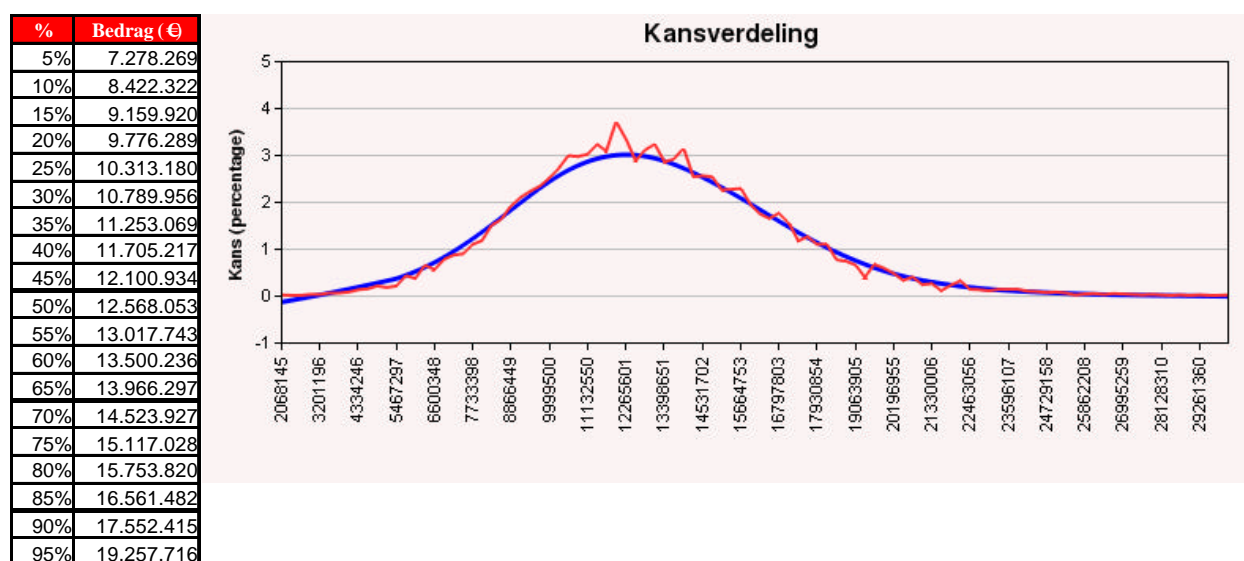
⁴ Deze normeringssystematiek voor het weerstandsvermogen is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

Om de risico's van Gemeente Haarlem in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Hierin zijn risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn in totaal 52 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden echter alleen de bekende tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het is belangrijk om te realiseren dat een risico geen zekerheid is, maar een kans van voordoen (hoe klein of groot ook) waar voor zover mogelijk passende beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Tabel: Belangrijkste risico's Gemeente Haarlem				
Risico	Kans	Gevolg	Score	Invloed
Precarioheffing is vanwege wijziging en wet- en regelgeving niet meer mogelijk wat leidt tot derving van inkomsten.	-90%	(max. €4.000.000)	25	18.68%
Nadelige resultaten van verbonden partijen wat leidt tot de noodzaak dat de gemeente een extra bijdrage moet doen.	-70%	(max. €5.000.000)	20	13.71%
Rentestijgingen op geldleningen wat leidt tot hogere rentelasten.	-75%	(max. €3.500.000)	25	13.48%
Overdracht van de 2e fase woonwagendplaatsen wat leidt tot exploitatietekorten, negatief effect boekwaarden.	-90%	(max. €2.000.000)	25	6.99%
Exploitatietekort van Paswerk komt voor rekening van de deelnemende gemeenten wat leidt tot extra kosten ter grootte van het aandeel van derden in de opdachtverlening aan Paswerk.	-50%	(max. €2.000.000)	15	6.80%
Herschikking verdeling WWB gelden inkomensdeel wat leidt tot lagere inkomsten tbv verstrekking uitkeringen (inkomensdeel) vanaf 2012.	-50%	(max. €3.513.000)	15	6.72%
Risico's in grondexploitaties wat leidt tot financieel tekort	-90%	(max. €1.300.000)	25	4.59%
Zorgverzekeraars financieren de gevolgen van de nieuwe FLO regeling ambulance dienst niet wat leidt tot extra kosten voor de gemeente.	-50%	(max. €2.000.000)	15	3.92%
Bezwaar op precarioheffing door PWN wordt in hoger beroep toegekend wat leidt tot terugbetaling van gelden 2005 - 2007	-75%	(max. €1.000.000)	20	3.89%
Calamiteiten wat leidt tot Hoge kosten als gevolg van beheersen van en de consequenties van de calamiteit	-10%	(max. €10.000.000)	5	3.67%
Totaal grote risico's				€34.313.000
Overige risico's				€20.415.004
Totaal alle risico's				€54.728.004

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€54,7 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande figuur toont de resultaten van de risicosimulatie.

Figuur 1: Uitkomsten risicosimulatie

5.2.5 Relatie benodigde en aanwezige weerstandscapaciteit

Op basis van de jaarrekeninggegevens 2007 en de wijzigingen op reserves en voorzieningen zoals opgenomen in deze nota bedraagt de weerstandscapaciteit (de algemene reserve) voor de gemeente Haarlem per 31 december 2007 totaal €22,8 mln.

De hoogte van de stand van de algemene reserve is in 2007 aanzienlijk gestegen mede als gevolg van de opheffing van het Parkeerfonds en toevoeging van het saldo van deze reserve aan de algemene reserve. Hierbij dient te worden opgemerkt dat €10 mln. geormerkt is voor besluitvorming van de Raad over parkeerfaciliteiten. Effectief omvat de algemene reserve derhalve een vrij inzetbaar deel ter grootte van €12,8 mln.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{12,8}{17,6} = 0,73$$

De ratio van 0,73 valt in de categorie E zoals vermeld in de tabel ratio's weerstandsvermogen en krijgt de classificatie "onvoldoende". Aanvullend aan deze uitkomst dient er rekening te worden gehouden met het feit dat de projectrisico's nog niet volledig zijn gewaardeerd en dat de organisatie nog moet groeien in het identificeren en waarden van risico's.

Om binnen de categorie C "voldoende" te vallen (ratio weerstandsvermogen = $1,0 < x < 1,4$) zal op basis van de nu bekende benodigde weerstandscapaciteit de algemene reserve een omvang moeten hebben tussen de €17,6 mln en €24,7 mln.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de algemene reserve in de komende jaren in omvang moet groeien. De noodzaak hiertoe wordt met de voorliggende berekening van de benodigde weerstandscapaciteit ondersteund.

Bovenstaande conclusie is begrijpelijk gezien het feit dat de solvabiliteitspositie (de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal) van de gemeente Haarlem per 31 december 2007 slechts 13% bedraagt waar een percentage van 37% bij andere grote gemeenten (33% bij kleinere gemeenten) gebruikelijk is. De gemeente Haarlem gebruikt dus relatief veel vreemde vermogen ter financiering van haar activiteiten wat onder andere ook resulteert in hogere rentelasten.

Een verdere groei van het eigen vermogen van de gemeente is derhalve noodzakelijk om als gemeente de mogelijkheid te hebben om onvoorziene omstandigheden en economisch moeilijke tijden het hoofd te bieden.

Bijlage 1 Beleidskader reserves en voorzieningen gemeente Haarlem

1. Instelling en opheffing van reserves gebeurt alleen bij raadsbesluit.
2. Stortingen in en onttrekkingen aan reserves ten gunste respectievelijk ten laste van een reserve vinden alleen plaats voorzover de raad dit heeft geautoriseerd.⁵
3. Stortingen en onttrekkingen ter egalisatie vinden plaats na resultaatbepaling.
4. Instelling van een voorziening is een logische verplichting en vereist geen raadsbesluit.
5. Uitgaven komen rechtstreeks ten laste van voorzieningen en gaan niet via de exploitatie.
6. Op reserves wordt geen rente bijgeschreven, tenzij daartoe door de raad besloten is/wordt.
7. Op voorzieningen wordt geen rente bijgeschreven, tenzij deze tegen contante waarde zijn ingesteld.
8. Het renteresultaat van reserves en voorzieningen komt ten gunste van de exploitatie.
9. In de jaarrekening wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming.
10. Van elke reserve wordt aangegeven wat de gewenste of noodzakelijke omvang is.
11. Van elke voorziening wordt de verplichting onderbouwd.
12. Het aantal reserves en voorzieningen wordt zo gering mogelijk gehouden.

Aanvullingen op basis van deze nota:

13. Een reserve blijft alleen bestaan als nut en noodzaak onomstotelijk vast staat. Anders toevoegen aan de algemene reserve.
14. Bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves.
15. In de naamgeving komt het woord fonds niet meer voor (het is alleen een algemene reserve, een bestemmingsreserve of voorziening).
16. Per reserve wordt de volgende toelichting gegeven (ook bij het instellen van nieuwe reserves);
 - Naam reserve
 - Doel
 - Programma
 - Budgethouder
 - Voeding
 - Bestedingsraming
 - Maximale omvang
 - Minimale omvang
 - Maximale duur.

⁵ Ingevolge de financiële verordening van 2007 is dit vereist als het een bedrag van €50.000 of meer betreft.

17. Per voorziening wordt de volgende toelichting gegeven (ook bij het instellen van nieuwe voorzieningen):
 - Naam voorziening
 - Doel
 - Programma
 - Budgethouder
 - Voeding
 - Bestedingsraming
 - Maximale duur.
18. Bij de bestemmingsreserves wordt onderscheid gemaakt tussen kostenegalisereserves en bestemmingsreserves met een incidenteel karakter.
19. De algemene reserve dient als risicoreserve. Hierdoor vervalt de noodzaak afzonderlijke risicovoorzieningen aan te houden voor deelactiviteiten.

Bijlage 2 Overzicht reserves na actualisatie

Algemene reserves

Naam van de reserve	Algemene reserve
Doel van de reserve	De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers op te vangen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Positieve resultaten boekjaren
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	Is afhankelijk van het benodigd weerstandsvermogen (zie hoofdstuk 5)
Omvang per 1-1-2008	€19.744.000
Minimale omvang	Afhankelijk van risicoprofiel/benodigd weerstandsvermogen
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	<p>1. In het coalitieakkoord is uitgegaan van een saldo van ruim €11 miljoen in 2011. Dit saldo is inmiddels gerealiseerd.</p> <p>2. Het parkeerfonds is opgeheven en het saldo ad €9,98 mln. is aan de algemene reserve toegevoegd.</p> <p>3. De raad heeft 10 miljoen euro geoormerkt voor besluitvorming over de realisatie van een parkeergarage aan de nieuwe gracht.</p> <p>4. De raad heeft bij de 1e bestuursrapportage 2007 €750.000 geoormerkt voor de WVG (zie pagina 37 Kadernota 2008).</p>

Naam van de reserve	Reserve grondexploitatie
Doel van de reserve	De algemene reserve grondexploitatie is een algemene risicoreserve ter dekking van risico's die uit grondexploitatie voortvloeien.
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Positieve resultaten naar aanleiding van het afsluiten van (deel)complexen
Bestedingsraming	Eventuele bijdragen aan de voorziening toekomstige verliezen op grondexploitatie
Maximale omvang	Afhankelijk van uitkomsten risicoprofiel grondexploitatie
Omvang per 1-1-2008	€1.770.000
Minimale omvang	Afhankelijk van risicoprofiel grondexploitatie
Maximale duur	Onbeperkt

Overige bestemmingsreserves

Naam van de reserve	Reserve WMO (WVG)
Doel van de reserve	Middelen t.b.v. uitvoering WMO (WVG)
Programma	3. zorgzame samenleving
Budgethouder	Wonen, welzijn, gezondheid en zorg
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	€50.000 in 2008
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€50.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Wordt in 2008 uitgeput
Bijzonderheden	Reserve in 2007 ingesteld met een dotatie van €1.000.000

Naam van de reserve	Strategisch huisvestingsplan Onderwijs
Doel van de reserve	Egalisatie van kosten m.b.t. huisvesting onderwijs
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Dotatie vanuit resultaatbestemming 2007. In de begroting 2008 is nog eens een dotatie geraamd van €1.311.000
Bestedingsraming	1)
Maximale omvang	1)
Omvang per 1-1-2008	€2.154.000
Minimale omvang	1)
Maximale duur	1)
Bijzonderheden	1) Is in 2007 ingesteld via een dotatie van € 2.154.000 (raadsbesluit 73/2007)

Naam van de reserve	Bouw VMBO scholen
Doel van de reserve	Dekking afschrijvingslasten investering in de bouw van VMBO-scholen
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Eenmalige dotatie vanuit resultaatbestemming 2007
Bestedingsraming	Is o.m. afhankelijk van de nog te houden aanbesteding
Maximale omvang	€17.468.000
Omvang per 1-1-2008	€17.468.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	10 jaar
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld via een dotatie van €17.468.000.

Naam van de reserve	Openbaar primair onderwijs
Doel van de reserve	Is beschikbaar ter besteding voor de bestuurscommissie OPO
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Hierover beschikt de bestuurscommissie, maar het budgetrecht ligt wel bij de raad.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€956.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de reserve	Reserve archeologisch onderzoek
Doel van de reserve	Het afdekken van kosten van archeologisch onderzoek bij sloop van panden.
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Ruimtelijke plannen
Voeding	1,25% van de jaarlijkse rioleringskosten en 1% van de jaarlijkse gemeentelijke sloopkosten
Bestedingsraming	Kosten van opgravingen en uitwerkingen
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€186.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Door het van kracht worden van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg zullen de kosten stijgen, maar ook het kostenverhaal wordt ruimer.

Naam van de reserve	Reserve omslagwerken Waarderpolder
Doel van de reserve	Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van omslagwerken (infrastructuur en ontsluiting) buiten de plangrenzen van de Waarderpolder.
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Ruimtelijke plannen
Voeding	De voeding bestaat uit rentetoevoeging en afdracht van grondverkoppen
Bestedingsraming	Oostweg en fly-over en wellicht meerkosten Schoterbrug, herontwikkeling Oudeweg en Prinsenbrug
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€2.328.000
Maximale duur	Afhankelijk van realisatie industriegebied Waarderpolder

Naam van de reserve	Promotiereserve Waarderpolder
Doel van de reserve	Deze reserve dient voor de bekostiging van promotieactiviteiten voor het industriegebied Waarderpolder
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Ruimtelijke plannen
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Communicatieactiviteiten t.b.v. Waarderpolder
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€65.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	De reserve wordt in stand gehouden totdat deze volledig is uitgeput.

Naam van de reserve	Reserve vastgoed
Doel van de reserve	Het dekken van afwaarderingen als gevolg van het verlagen van boekwaarden van panden naar de marktwaarde en omgekeerd.
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Vastgoed
Voeding	Opbrengsten van panden boven de boekwaarde
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	968.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de reserve	Reserve erfpachtgronden
Doel van de reserve	Het egaliseren van jaarlijkse voor-of nadelige verschillen van de exploitatie van erfpachtgronden
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Vastgoed
Voeding	Saldi exploitatie erfpachtgronden
Bestedingsraming	Afhankelijk van exploitatieresultaat erfpachtgronden
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€304.000
Minimale omvang	10% van de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Indien reserve niet meer toereikend is, wordt het verschil in mindering gebracht op de reserve grondexploitatie. Een surplus boven de 10% wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Naam van de reserve	Reserve volkshuisvesting
Doel van de reserve	Reservering van middelen voor de nog gewenste inzet en bijdragen aan bestuurlijk gewenste projecten en activiteiten
Programma	5. wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Wonen, welzijn, gezondheid en zorg
Voeding	Opschoning oude regelingen
Bestedingsraming	Experiment Oost €105.000 Spaarne 11 €600.000 Achtervang extra kosten subsidies Fuca €500.000 Doorstart wonen boven winkels <u>€1.500.000</u> Restant €334.277
Maximale omvang	€3.039.000
Omvang per 1-1-2008	€3.039.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Is in 2007 d.m.v. de 2 ^e bestuursrapportage ingesteld met een dotatie van €3.039.277

Naam van de reserve	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen
Doel van de reserve	Deze reserve wordt aangewend voor de dekking van extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek
Programma	5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Vastgoed
Voeding	De reserve is gevormd uit de vrijgevallen kapitaallasten en de herwaardering van de cultuurpodia
Bestedingsraming	Dekking extra afschrijvingslasten als gevolg van een nieuwe afschrijvingsmethodiek
Maximale omvang	€5.906.000
Omvang per 1-1-2008	€5.906.000
Maximale duur	Gelijk aan de afschrijving van de bestaande gebouwen.
Bijzonderheden	

Naam van de reserve	Reserve kunstaankopen en toegepaste monumentale kunst
Doel van de reserve	Middelen afzonderen voor gerichte kunstaankopen en verbetering van de kwaliteit van kunst in de openbare ruimten
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Budgethouder	Economie en cultuur
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Niet bekend
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 2008	€378.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Is ingesteld in 2008

Naam van de reserve	Restauratie-en aankoopreserve collectie FHM
Doel van de reserve	Deze reserve is bestemd voor de restauratie van en aankopen t.b.v. de collectie van het Frans halsmuseum
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Budgethouder	Economie en cultuur
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	N.v.t.

Omvang per 1-1-2008	€782.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	In 2007 €307.000 toegevoegd vanwege uitkering van verzekeringsgelden.

Naam van de reserve	Reserve WWB inkomensdeel
Doel van de reserve	Risicoreserve m.b.t. bestedingrijksbudget uitkeringen.
Programma	7. Werk en inkomen
Budgethouder	Afd. werk en inkomen
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma c.q. lagere bestedingen dan de rijksvergoeding
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	10% van het budget voor inkomensoverdrachten
Omvang per 1-1-2008	€3.987.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de reserve	Rotonde Raaksbruggen
Doel van de reserve	Maximale bijdrage in de kosten van het uitvoeren van werkzaamheden aan de rotonde Raaksbruggen
Programma	9. kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Openbare ruimte groen en verkeer
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Besteding vindt plaats in 2009-2010
Maximale omvang	€3.000.000
Omvang per 1-1-2008	€2.970.000
Maximale duur	t/m 2010
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld met een storting van €3.000.000

Naam van de reserve	Openbare ruimte Raaks
Doel van de reserve	Maximale bijdrage in de kosten van het uitvoeren van werkzaamheden aan de openbare ruimte Raaksbruggen
Programma	9. kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Openbare ruimte groen en verkeer
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Besteding vindt plaats in 2009
Maximale omvang	€521.000
Omvang per 1-1-2008	€511.000
Maximale duur	t/m 2009
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld met een storting van €521.000

Naam van de reserve	Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen
Doel van de reserve	Wegwerken achterstallig onderhoud aan eigen gebouwen, in afwachting van beheerplannen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Helpt rekeningoverschot 2006. In 2007 wordt voorgesteld € 1,5 mln. toe te voegen vanuit het rekeningoverschot
Bestedingsraming	Is afhankelijk van onderhoudsplannen.
Maximale omvang	Niet bekend
Omvang per 1-1-2008	€672.000 -> via bestemming jaarresultaat 2006
Maximale duur	Is afhankelijk van gereedkomen onderhoudsplannen
Bijzonderheden	Op basis van coalitieakkoord 2006-2010 Deze reserve wordt t.z.t. omgezet in een voorziening op basis van een vast te stellen beheerplan. Het budgethouderschap gaat dan over naar de afdeling vastgoed

Naam van de reserve	Projectenreserve Haarlem
Doel van de reserve	Incidentele middelen worden aangehouden om 19 in hoofdzaak fysieke projecten te realiseren
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Aan het saldo van de reserve wordt rente toegevoegd (rekenrente)
Bestedingsraming	Is bestemd voor in uitvoering zijnde projecten ad €1.118.000 en achtervang risico's van vernieuwbouw schouwborg ad € 1.350.000. Projecten: -Bruggen/brugbediening €479.000 -Zuid-tangent €550.000 -Haarlem digitaal €75.000 - Restant €14.000 en is hiermee feitelijk geheel belegd
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€2.468.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Verwacht wordt dat in 2009 de reserve is uitgeput.

Naam van de reserve	Afkoopsom UPC
Doel van de reserve	Middelen t.b.v. realisering van doelstellingen op het gebied van cultuur, media, welzijn, ict of educatie
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Jeugd, onderwijs, Sport
Voeding	Jaarlijkse bijdrage van UPC ad €321.500 over de periode 2005 t/m 2011
Bestedingsraming	Jaarlijks door de raad te bepalen
Maximale omvang	€2.250.000
Omvang per 1-1-2008	€46.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	t/m 2011
Bijzonderheden	De gemeente en UPC zijn in 2005 in een vaststellingsovereenkomst overeengekomen inzake hun rechtsverhouding/geschilpunten. Dit heeft geresulteerd in een jaarlijkse bijdrage van UPC over een periode van 7 jaar.

Naam van de reserve	Verzelfstandigingen
Doel van de reserve	Middelen om onder nader te bepalen voorwaarden bij te dragen aan het eigen vermogen van te verzelfstandigen organisaties zodat ze zelfstandig kunnen functioneren, alsmede de kosten van het proces van verzelfstandiging.
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	In 2007 €2.046.000 toegevoegd vanwege verwachte kosten verzelfstandigingen
Bestedingsraming	1. Afboeking over te dragen activa aan bibliotheek en museum €1,1 mln; 2. eenmalig subsidie SRO (verzelfstandiging sport) €0,45 mln; 3. projectkosten lopende trajecten (Bibl., museum, SBH, sport) €0,3 mln. 4. regionalisering brandweer p.m.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€2.696.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Afhankelijk van te verzelfstandigen organisatieonderdelen

Naam van de reserve	Bestemmingsreserve rekenkamercommissie
Doel van de reserve	Middelen reserveren om een groot onderzoek te kunnen uitvoeren
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Secretaris rekenkamer
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Afhankelijk wanneer onderzoek wordt uitgevoerd.
Maximale omvang	N.v.t
Omvang per 1-1-2008	€20.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Is ingesteld in 2007

Egalisatiereserves

Naam van de reserve	Verkiezingen
Doel van de reserve	Egalisatiereserve
Programma	1. Burger en bestuur
Budgethouder	Advies- en ondersteuningscentrum
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma in jaren dat er geen of meer verkiezingen worden gehouden
Bestedingsraming	Het aantal verkiezingen dat per jaar wordt gehouden
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€48.000
Minimale omvang	N.v.t
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de reserve	BTW-compensatiereserve
Doel van de reserve	Het compenseren van nadelige BTW-effecten op de algemene uitkering na het invoeren van de nieuwe BTW-compensatieregels
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Toevoeging vrijval BTW-component in rijkssubsidies ad € 2.216.000
Bestedingsraming	1. Vereffening van de hogere korting algemene uitkering uit het gemeentefonds waarvoor €1.110.000 resteert. 2. Invoering en controle BCF ad €711.000
Maximale omvang	N.v.t
Omvang per 1-1-2008	€1.869.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	1. Vereffening gemeentefonds afhankelijk van kadernota 2008; 2. Invoering/control BCF kan vervallen na afwikkeling de BCF-controles 2007;

Bijlage 3 Overzicht voorzieningen na actualisatie

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

Naam van de voorziening	Rechtspositie raadsleden
Doel van de voorziening	Deze voorziening dient voor het opvangen van hogere dan begrote kosten wegens beëindiging van het raadslidmaatschap
Programma	1. Burger en bestuur
Budgethouder	Griffie
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Is gebaseerd op een inschatting van de wachtgeldverplichtingen van voormalige raadsleden
Omvang per 1-1-2008	€101.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Pensioenen wethouders
Doel van de voorziening	Opbouw pensioenen wethouders conform de APPA-regeling
Programma	1. Burger en bestuur
Budgethouder	Bestuur&Management ondersteuning/Strategie en beleidscoördinatie
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Ingaande 2008 is besloten de pensioenen van de huidige wethouders en wachtgelden te verzekeren
Omvang per 1-1-2008	€1.866.000
Maximale duur	Vervalt in 2008
Bijzonderheden	Wordt in 2008 opgeheven

Naam van de voorziening	Brandmeldinstallaties
Doel van de voorziening	Vervaging c.q. aanpassen van brandmeldinstallaties
Programma	2. Veiligheid, vergunningen en handhaving
Budgethouder	Brandweer en ambulance
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Wordt dit jaar besteed met alle wijzigingen, verbouwingen en onderhoud aan de Zijlweg
Omvang per 1-1-2008	€13.000
Maximale duur	Vervalt in 2008

Naam van de voorziening	Pensioenaanspraken ambulancehulpverlening
Doel van de voorziening	Pensioenaanspraken ambulancehulpverlening
Programma	2. Veiligheid, vergunningen en handhaving
Budgethouder	Brandweer en ambulance
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Wordt dit jaar besteed (prepensionering)
Omvang per 1-1-2008	€24.000
Maximale duur	Vervalt in 2008

Naam van de voorziening	Schadeclaim ambulancehulpverlening
Doel van de voorziening	Betreft een voorziening t.b.v. de ambulancehulpverlening vanwege een schadeclaim waarvoor al een gedeeltelijke verzekeringsuitkering is ontvangen
Programma	2. Veiligheid, vergunningen en handhaving
Budgethouder	Brandweer en ambulance
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Wordt dit jaar besteed (afwikkeling schadeclaim)
Omvang per 1-1-2008	€50.000
Maximale duur	Vervalt in 2008

Naam van de voorziening	HALT
Doel van de voorziening	Afdekken van mogelijke afrekeningen over 2007 vanwege verzelfstandiging van Halt in 2008
Programma	2. Veiligheid, vergunning en handhaving
Budgethouder	Veiligheid en handhavingsregie
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Afhankelijk van afrekening 2007
Omvang per 1-1-2008	€15.000
Maximale duur	Vervalt bij de jaarrekening 2008

Naam van de voorziening	Overschrijdingsvergoeding
Doel van de voorziening	Het afdekken van verplichtingen die voortvloeien uit de financiële gelijkstelling van het openbaar/bijzonder onderwijs
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Is afhankelijk van bestedingen openbaar en bijzonder onderwijs
Omvang per 1-1-2008	€88.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Automatisering Onderwijs Service Kantoor
Doel van de voorziening	Vervangingen in het kader van automatisering OSK
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Wordt in 2008 besteed voor met name vervanging van een server en monitors.
Omvang per 1-1-2008	€79.000
Maximale duur	2007-2009

Naam van de voorziening	Subsidie zwembaden
Doel van de voorziening	Voorzien in het verwacht tekort van 2009
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Eenmalige dotatie jaarrekeningresultaat
Bestedingsraming	Afdekking evt. tekort van 2009
Omvang per 1-1-2008	€300.000
Maximale duur	t/m 2009
Bijzonderheden	Ingesteld in 2007

Naam van de voorziening	Voorziening RWBS vrijvallende middelen
Doel van de voorziening	Dekking van uitgaven voor bestemmingsplannen en zomerzone
Programma	5. Wijkaanpak, wonen en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Ruimtelijke plannen
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Op basis van actuele berekening van baten en lasten (bestemmingsplannen €76.000 en zomerzone €273.000)
Omvang per 1-1-2008	€449.000
Maximale duur	Tot 2018 i.v.m. afloop uitfinanciering vanuit het Rijk.

Naam van de voorziening	Reserve nog uit te voeren werken
Doel van de voorziening	Nog uit te voeren afsluitende civiele werken van al afgesloten grondexploitaties
Programma	5. Wijkaanpak, wonen en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Ruimtelijke plannen
Voeding	Overschotten en tekorten worden verrekend met de reserve grondexploitatie
Bestedingsraming	Afhankelijk van af te sluiten grondexploitaties en nog uit te voeren werken
Omvang per 1-1-2008	€536.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Sanering asbest depot FHM
Doel van de voorziening	Risico's asbestproblematiek depot FHM
Programma	5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Vastgoed
Voeding	Eenmalige dotatie jaarrekeningresultaat
Bestedingsraming	Sanering asbest depot en risico's die daarmee samenhangen
Omvang per 1-1-2008	€650.000
Maximale duur	t/m 2008
Bijzonderheden	Ingesteld in 2007

Naam van de voorziening	Sponsorgelden schouwburg
Doel van de voorziening	Voorzien in niet te realiseren sponsorgelden
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Budgethouder	Economie en cultuur
Voeding	Eenmalige dotatie jaarrekeningresultaat
Bestedingsraming	Gebaseerd op een raming van te derven sponsorgelden
Omvang per 1-1-2008	€500.000
Maximale duur	t/m 2008, dan wordt de schouwburg opgeleverd.
Bijzonderheden	Ingesteld in 2007

Naam van de voorziening	Bijzondere bijstand
Doel van de voorziening	Dekking van tekorten op bijstand
Programma	7. Werk en inkomen
Budgethouder	Werk en inkomen
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Dekking van eventueel tekort
Omvang per 1-1-2008	€250.000
Maximale duur	1 jaar
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld met een dotatie van €250.000

Naam van de voorziening	Grafleges
Doel van de voorziening	Het financieel afdekken van de verplichtingen die voortvloeien uit het omzetten van het kasstelsel van afkoopsommen van onderhoud en huur graven naar een stelsel van baten en lasten
Programma	9. Kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Dagelijks wijkbeheer en techniek
Voeding	De vrijvallende lasten worden toegevoegd aan de voorziening tot een saldo van €1,2 mln. is bereikt.
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	€1.200.000
Omvang per 1-1-2008	€354.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Baggeren
Doel van de voorziening	Het in een keer kunnen uitvoeren van een groot baggerproject
Programma	9. Kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Het terugbetalen van een voorschot aan Rijnland en uitvoeren baggeren 2 ^e fase.
Omvang per 1-1-2008	€7.665.000
Maximale duur	2010

Naam van de voorziening	BTW-claim kantoordeel Jansstraat
Doel van de voorziening	Afdekking van een claim van de belastingdienst inzake BTW
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	concerncontrol
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Op basis van overeenkomst gemeente/belastingdienst. Wordt in 2008 besteed.
Omvang per 1-1-2008	€483.000
Maximale duur	Vervalt bij jaarrekening 2008.

Naam van de voorziening	Voormalig ICI
Doel van de voorziening	Deze voorziening dient ter dekking van de lopende wachtgeldverplichtingen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontroller
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Is gebaseerd op een door de accountant namens de gemeente opgestelde berekening van toekomstige verplichtingen ad € 282.000
Omvang per 1-1-2008	€311.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Wachtgelden ambtenaren
Doel van de voorziening	Verplichtingen voortvloeiende uit wachtgeldregelingen/boventalligen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	HRM services en advies
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Wachtgeldverplichtingen
Omvang per 1-1-2008	€2.258.000
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	In 2007 €1.802.000 toegevoegd.

Naam van de voorziening	Voormalig gewest Zuidkennemerland
Doel van de voorziening	Afdekking doorlopende verplichtingen na liquidatie van het gewest Zuid-Kennemerland
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Bijdragen van de deelnemende gemeenten
Bestedingsraming	Is gebaseerd op geactualiseerde berekeningen
Omvang per 1-1-2008	€406.000
Maximale duur	Tot verplichtingen zijn vervallen.

Naam van de voorziening	Afwikkeling schadeclaims
Doel van de voorziening	Middelen reserveren voor toegekende schadeclaims
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Is gebaseerd op de actuele waardering van lopende schadeclaims zoals weergegeven in de risicoparagraaf. De voorziening strekt in hoofdzaak als mogelijke dekking van een claim inzake precario ondergrondse infrastructuur PWN
Omvang per 1-1-2008	€3.125.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Reorganisatie
Doel van de voorziening	In verband met nog lopende verplichtingen voortvloeiend uit de reorganisatie is deze voorziening gevormd.
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	HRM services en advies
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma
Bestedingsraming	Wordt in 2008 besteed aan huisvesting, transitieprogramma, communicatie en opleidingen
Omvang per 1-1-2008	€1.010.000
Maximale duur	Tot 1-1-2009

Naam van de voorziening	Controle BCF 2003-2006
Doel van de voorziening	Dekking teveel gedeclareerde BTW over de periode 2003-2006
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Dotatie uit BTW-compensatiereserve
Bestedingsraming	Overeenkomstig de met de belastingdienst afgesloten vaststellingsovereenkomst
Omvang per 1-1-2008	€2.411.000
Maximale duur	Tot 2009

Naam van de voorziening	Pensioenen ADV/Spaarverlof
Doel van de voorziening	Medewerkers hebben spaarverlof opgebouwd om lange tijd met verlof te gaan of eerder uit te treden. Met de betrokkenen zijn overeenkomsten afgesloten. Deze voorziening voorziet in middelen voor vervanging
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	HRM Services en advies
Voeding	N.v.t. De regeling in die vorm bestaat niet meer.
Bestedingsraming	Is gebaseerd op de afgesloten overeenkomsten
Omvang per 1-1-2008	€906.000
Maximale duur	Tot de laatste rechthebbende de dienst heeft verlaten

Kostenegalisatievoorzieningen

Naam van de voorziening	Decentralisatie huisvesting onderhoud
Doel van de voorziening	Spaarbudget schoolbesturen, belegd bij de gemeente
Programma	4.Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	Doordecentralisatie van rijks gelden.
Bestedingsraming	De doordecentralisatie is m.i.v. 1-1-2008 afgelopen. Er vindt dan ook geen vergoeding meer plaats.
Omvang per 1-1-2008	€3.090.000
Maximale duur	Verwacht wordt dat de voorziening in 2008 wordt uitgeput.

Naam van de voorziening	Decentralisatie huisvesting egalisatie
Doel van de voorziening	Het egaliseren van de verschillen in rijksvergoeding en de gemiddelde vrijvallende kapitaallasten
Programma	4.Maatschappelijke ontwikkeling
Budgethouder	Jeugd, onderwijs en sport
Voeding	De doordecentralisatie overeenkomst is afgelopen en er vindt geen voeding meer plaats.
Bestedingsraming	De lopende verplichtingen aan de schoolbesturen moeten hieruit worden betaald.
Omvang per 1-1-2008	€1.123.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Onderhoud cultuurpodia
Doel van de voorziening	Deze voorziening dient ter dekking van onderhoudskosten
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Budgethouder	Vastgoed
Voeding	Huur
Bestedingsraming	Op basis van meerjarenonderhoudsprogramma
Maximale omvang	Meerjarenonderhoudsprogramma
Omvang per 1-1-2008	€302.000
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Ingesteld in 2007

Naam van de voorziening	Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing
Doel van de voorziening	Het egaliseren van de opbrengst t.o.v. de geraamde kostendekking
Programma	9. Kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Jaarlijkse overschotten en tekorten
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€207.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Egalisatievoorziening Rioolrechten
Doel van de voorziening	Het egaliseren van de opbrengst t.o.v. de geraamde kostendekking
Programma	9. Kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Jaarlijkse overschotten en tekorten
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang per 1-1-2008	€62.000
Maximale duur	Onbeperkt

Naam van de voorziening	Medewerkerstevredenheidsonderzoek
Doel van de voorziening	Het periodiek (omde 2 jaar) houden van een medewerkerstevredenheidsonderzoek)
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concerncontrol
Voeding	Jaarlijkse storting van €40.000 vanuit het programma
Bestedingsraming	Het houden van een onderzoek
Omvang per 1-1-2008	€80.000
Maximale duur	Onbepakt

Voorzieningen niet bestede middelen van derden (niet zijnde overheidslichamen)

Omdat het besteding van middelen van derden betreft met een verplichtend karakter is verdere onderbouwing achterwege gelaten. Het onderscheid of middelen verkregen zijn van andere overheden is van belang, omdat die voorzieningen m.i.v. 2008 worden gerekend tot de overlopende passiva (zie bijlage 4 voor nadere toelichting)

Naam van de voorziening	RAV-vorming (CTG-gelden)
Programma	2. Veiligheid, vergunning en handhaving
Omvang per 1-1-2008	€21.000

Naam van de voorziening	Voorziening aanvaardbare kosten (RAK) AHV
Programma	2. Veiligheid, vergunning en handhaving
Omvang per 1-1-2008	- €237.000

Naam van de voorziening	Openbaar Primair Onderwijs
Programma	4. Maatschappelijke ontwikkeling
Omvang per 1-1-2008	€7.520.000

Naam van de voorziening	Voorziening woningonttrekking
Programma	5. Wijk aanpak, wonen en stedelijke ontwikkeling
Omvang per 1-1-2008	€464.000

Naam van de voorziening	Voorziening budget GSSH overige resultaten
Programma	5. Wijk aanpak, wonen en stedelijke ontwikkeling
Omvang per 1-1-2008	€81.000

Naam van de voorziening	Brongersmavoorziening
Omvang per 1-1-2008	€13.000

Naam van de voorziening	Hesselsvoorziening
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Omvang per 1-1-2008	€13.000

Naam van de voorziening	Onderhoud Beiaard
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Omvang per 1-1-2008	€18.000

Voorzieningen niet bestede middelen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, in 2008 naar overlopende passiva (Zie bijlage 4 voor nadere toelichting)

Naam van de voorziening	Meldpunt leerplicht
Omvang per 31-12-2007	€421.000
Naam van de voorziening	Wet inburgering nieuwkomers
Omvang per 31-12-2007	€70.000
Naam van de voorziening	Wet inburgering oudkomers
Omvang per 31-12-2007	€1.108.000
Naam van de voorziening	GSB 3 – Pijler sociaal
Omvang per 31-12-2007	€1.780.000
Naam van de voorziening	Educatie (WEB)
Omvang per 31-12-2007	- €831.000
Naam van de voorziening	Opvang heroïneverslaafden
Omvang per 31-12-2007	€1.308.000
Naam van de voorziening	Buurt, onderwijs en sport
Omvang per 31-12-2007	€100.000
Naam van de voorziening	Ontwikkelpilot WMO
Omvang per 31-12-2007	€86.000
Naam van de voorziening	AC projecten primair onderwijs
Omvang per 31-12-2007	- €5.000
Naam van de voorziening	AC projecten voortgezet onderwijs
Omvang per 31-12-2007	€6.000
Naam van de voorziening	AC Cultuur Stimuleringsvoorziening
Omvang per 31-12-2007	€84.000
Naam van de voorziening	AC Interventiebudget
Omvang per 31-12-2007	€23.000
Naam van de voorziening	Stimuleringsregeling maatschapp. dienstverlening
Omvang per 31-12-2007	€33.000
Naam van de voorziening	Onderwijs achterstandenbeleid
Omvang per 31-12-2007	€2.289.000
Naam van de voorziening	Dagarrangementen
Omvang per 31-12-2007	€916.000
Naam van de voorziening	PAVEM
Omvang per 31-12-2007	€147.000
Naam van de voorziening	Re-integratie jongerenwerk
Omvang per 31-12-2007	€6.000
Naam van de voorziening	Bijdrage OCW in Pim Mulier
Omvang per 31-12-2007	€50.000

Naam van de voorziening	Bijdrage OCW in de Ark
Omvang per 31-12-2007	€88.000
Naam van de voorziening	Bijdrage OCW in Santpoorterplein
Omvang per 31-12-2007	€296.000
Naam van de voorziening	Wet inburgering 2007-2009
Omvang per 31-12-2007	€1.503.000
Naam van de voorziening	Overgang WEB/WI 2006-2007
Omvang per 31-12-2007	€1.454.000
Naam van de voorziening	VVE Haarlem
Omvang per 31-12-2007	€167.000
Naam van de voorziening	VVE Regio
Omvang per 31-12-2007	€68.000
Naam van de voorziening	GSB Gezond in de stad
Omvang per 31-12-2007	€79.000
Naam van de voorziening	GSB Elektronisch kinddossier
Omvang per 31-12-2007	€20.000
Naam van de voorziening	Provincie zwerfjongeren
Omvang per 31-12-2007	€56.000
Naam van de voorziening	Provincie: Kamers met kansen
Omvang per 31-12-2007	€70.000
Naam van de voorziening	Preventief jeugdbeleid
Omvang per 31-12-2007	€87.000
Naam van de voorziening	Jeugdgezondheidszorg
Omvang per 31-12-2007	€3.000
Naam van de voorziening	Provincie: Wijkcontactvrouwen
Omvang per 31-12-2007	€160.000
Naam van de voorziening	GSB PIAS
Omvang per 31-12-2007	€96.000
Naam van de voorziening	GSB OGGZ
Omvang per 31-12-2007	€221.000
Naam van de voorziening	Voorziening GSB
Omvang per 31-12-2007	€336.000
Naam van de voorziening	Agenda voor de toekomst
Omvang per 31-12-2007	€131.000
Naam van de voorziening	Overschot WWB werkdeel
Omvang per 31-12-2007	€11.027.000
Naam van de voorziening	Lokale taskforce Jeugdbeleid
Omvang per 31-12-2007	€6.000

Naam van de voorziening	Buitenstedse ID-ers
Omvang per 31-12-2007	- €29.000
Naam van de voorziening	SZW-pilot no-risk
Omvang per 31-12-2007	€112.000
Naam van de voorziening	Beheer Telematica Zuidtangent
Omvang per 31-12-2007	€88.000
Naam van de voorziening	Teli-project Haarlem
Omvang per 31-12-2007	€144.000
Naam van de voorziening	Grondwatersanering EBH-terrein
Omvang per 31-12-2007	€927.000
Naam van de voorziening	San.rail verkeerslawaaï
Omvang per 31-12-2007	€368.000
Naam van de voorziening	Voorziening overigen
Omvang per 31-12-2007	€666.000
Naam van de voorziening	Fonds jaarlijkse verrekening Connexion
Omvang per 31-12-2007	€824.000
Naam van de voorziening	BANS (energie)
Omvang per 31-12-2007	€166.000
Naam van de voorziening	Omgevingslawaaï
Omvang per 31-12-2007	€191.000
Naam van de voorziening	Fonds ISV
Omvang per 31-12-2007	€4.886.000
Naam van de voorziening	Fonds Fuca (verbouw)
Omvang per 31-12-2007	€139.000
Naam van de voorziening	Vinex fonds
Omvang per 31-12-2007	€480.000
Naam van de voorziening	Voorziening RWBS woningbouw
Omvang per 31-12-2007	€105.000
Naam van de voorziening	Brede doeluitkering economie
Omvang per 31-12-2007	€497.000
Naam van de voorziening	Brede doeluitkering ruimtelijk fysiek
Omvang per 31-12-2007	€7.887.000
Naam van de voorziening	Fonds BLS
Omvang per 31-12-2007	€3.645.000
Naam van de voorziening	Extra investeringsimpuls N-H
Omvang per 31-12-2007	€15.000.000

Bijlage 4 Wijziging van Besluit Begroting en Verantwoording van 10 juli 2007

In artikel 44, lid 2 BBV werd in het oude BBV voorgeschreven dat de nog te besteden middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is, onder de voorzieningen moeten worden verantwoord. In de praktijk blijkt dit uitgangspunt vooral bij specifieke uitkeringen lastig toe te passen. Daarom is het BBV met ingang van 2008 op dit onderdeel aangepast, en geldt het volgende:

Artikel 49

1. In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:

- b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;*

Artikel 40a

2. In de balans worden onder de overlopende activa afzonderlijk opgenomen:

- a. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;*
- b. overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgen de begrotingsjaren komen.*

Het voordeel van deze verandering is dat de feitelijke besteding niet meer ten laste van een voorziening wordt gebracht, maar dat deze in het jaar van besteden als last wordt opgenomen, met als bate een bedrag uit de 'vooruitontvangen middelen'. Als gevolg van deze wijziging geldt ook een nieuwe verplichting voor het opnemen van een toelichting op de balans, waarmee het verloop van de betreffende uitkeringen zichtbaar wordt:

Artikel 52a:

- 1. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:*
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;*
 - b. de toevoegingen;*
 - c. de vrijgevallen bedragen;*
 - d. het saldo aan het einde van het boekjaar.*
- 2. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in artikel 40a, onderdeel a, in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:*
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;*
 - b. de toevoegingen;*
 - c. de ontvangen bedragen;*
 - d. het saldo aan het einde van het boekjaar.*

Invoering in 2007 of 2008

Formeel moet deze wijziging in 2008 plaatsvinden, maar eerdere invoering met terugwerkende kracht per 1-1-2007 is toegestaan. In Haarlem is gekozen voor invoering in 2008.

Bijlage 5 Overzicht reserves en voorzieningen na actualisatie

Prg	Hoofdafdeling	Staat van reserves Soort reserve	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
		Algemene reserves:				
10	Concerncontrol	Algemene reserve	19.744	3.064	950	23.758
10	Concerncontrol	Reserve grondexploitatie	1.770		-1.000	770
		Beleggingsreserves:				
10	Concerncontrol	Inschrijving Grootboek N.S	194	-194		
10	Concerncontrol	Aandelen BNG	667	-667		
10	Concerncontrol	Aandelen ENW/NUON	634	-634		
		Totaal algemene reserves	23.009	1.569	-50	24.528
		Tariefsegalisatiereserves:				
1	Dienstverlening	Verkiezingen	48			48
10	Concerncontrol	BTW-Compensatiereserve	1.869			1.869
		Totaal egalisatiereserves	1.917			1.917
		Overige bestemmingsreserves:				
3	Stadszaken	WMO (WVG)	50			50
4	Stadszaken	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	2.154		1.311	3.465
4	Stadszaken	Bouw VMBO scholen	17.468			17.468
4	Stadszaken	OPO	956			956
5	Stadszaken	Reserve archeologisch onderzoek	186			186
5	Stadszaken	Reserve omslagwerken Waarderpolder	2.328		728	3.056
5	Stadszaken	Promotiereserve Waarderpolder	65			65
5	Stadszaken	Reserve vastgoed	968			968
5	Stadszaken	Reserve erfpachtgronden	305	-305		
5	Stadszaken	Reserve Volkshuisvesting	3.039			3.039
5	Stadszaken	Res.Kap.lasten culturele gebouwen	5.906			5.906
6	Stadszaken	Fonds kunstwerken	148	-148		
6	Stadszaken	Fonds beeldende kunst	67	-67		
6	Stadszaken	Fonds TMK	163	-163		
6	Stadszaken	Kunstaankopen c.a.		378	-7	371
6	Stadszaken	Restauratie- en aankoopfonds collectie FHM	782			782
7	Soc. Zaken en werkgelegenheid	WWB inkomensdeel	3.987			3.987
9	Wijkzaken	Rotonde Raaksbruggen	2.970			2.970
9	Wijkzaken	Openbare ruimte Raaks	511			511
10	Concernstaf	Mobiliteit	147	-147		
10	Concernstaf	Centralisatie personeelsadministratie	12	-12		
10	Concerncontrol	Inlopen achterstand onderhoud gem.gebouwen	672			672
10	Concerncontrol	Projectenreserve Haarlem	2.469		61	2.530

Prg	Hoofdafdeling	Staat van reserves Soort reserve	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
10	Concerncontrol	Afkoopsom UPC	46			46
10	Concernstaf	Vitaliteitsreserve	152	-152		
10	Concernstaf	Verzelfstandigingen	2.696			2.696
10	Concerncontrol	Invoeringskosten WOZ	100	-100		
10	Secr. Rekenkamer	Rekenkamercommissie	20			20
Totaal overige bestemmingsreserves			48.367	-411	2.093	50.049
Totaal reserves			73.293	1.158	2.043	76.494

Prg	Hoofdafdeling	Staat van voorzieningen Soort voorziening	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
Voorzieningen voor verplichtingen:						
1	Concernstaf	Rechtspositie raadsleden	101		76	177
1	Concernstaf	Pensioenen wethouders	1.866		50	1.916
2	Brandweer en rampenbestr.	Brandmeldinstallaties	13			13
2	Brandweer en rampenbestr.	Pensioenaanspraken Ambulancehulpverlening	24			24
2	Brandweer en rampenbestr.	Voorzieningen overig (BRW)	50			50
2	Stadszaken	Halt	15			15
3	Stadszaken	Wachtgeld vm Spaarne Concern	105	-105		
4	Stadszaken	Overschrijdingsvergoeding	88			88
4	Stadszaken	Automatisering OSK	79			79
4	Stadszaken	Subsidie zwembaden	300			300
5	Stadszaken	Voorz. Gar. Verpl. Part. Woningen	-96	96		
5	Stadszaken	Voorz. Gar. Verpl. Woningbouw	73	-73		
5	Stadszaken	Voorz. Gar. Verpl. Overige	58	-58		
5	Stadszaken	Voorz. Gar verpl. NRF	125	-125		
5	Stadszaken	Voorziening RBWS vrijvallende middelen	449			449
5	Stadszaken	Reserve nog uit te voeren werken	536			536
5	Stadszaken	Sanering asbest depot FHM	650			650
6	Stadszaken	C&S: FHM / Onderzoek depot	6	-6		
6	Stadszaken	Sponsorgelden schouwburg	500			500
6	Stadszaken	Restant-kleine voorzieningen	8	-8		
7	Soc. Zaken en werkgelegenheid	Paswerk	224	-224		
7	Soc. Zaken en werkgelegenheid	Bijzondere bijstand	250			250
9	Wijkzaken	Grafleges	354		93	447
9	Wijkzaken	Baggeren	7.665		137	7.802
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / spaarverlof (vm FD)	128	-128		
10	HRM services	Pensioenen ADV / spaarverlof		906	-8	898
10	Concerncontrol	Brandschades	599	-599		
10	Concerncontrol	BTW-claim kantoordeel Jansstraat	483			483

Prg	Hoofdafdeling	Staat van voorzieningen Soort voorziening	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / spaarverlof (vm CS)	86	-86		
10	Concerncontrol	Voormalig ICI	311			311
10	HRM services	Wachtgelden ambtenaren	2.258		152	2.410
10	Concerncontrol	Voormalig Gewest Zuid-Kennemerland	406			406
10	Concerncontrol	Afwikkeling schadeclaims	3.125			3.125
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / Spaarverlof (vm MO)	100	-100		
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / spaarverlof (vm PD)	151	-151		
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / spaarverlof (vm SB)	192	-192		
10	Concernstaf	Pensioenen ADV / spaarverlof (vm SO)	249	-249		
10	HRM services	Reorganisatie	1.010			1.010
10	Concerncontrol	Effect controle BCF	2.411			2.411
Totaal verplichtingen en risico's			24.952	-1.102	500	24.350

Prg	Hoofdafdeling	Staat van voorzieningen Soort voorziening	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
Kosten egalisatievoorzieningen:						
4	Stadszaken	Decentralisatie huisvesting onderhoud	3.090			3.090
4	Stadszaken	Decentralisatie huisvesting egalisatie	1.123			1.123
6	Stadszaken	Onderhoud cultuurpodia	302			302
7	Soc. Zaken en werkgelegenheid	Rente-egalisatievoorziening Stadsbank	56	-56		
9	Concerncontrol	Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing	207			207
9	Concerncontrol	Egalisatievoorziening Rioolrechten	62			62
10	Concerncontrol	Medewerkers tevredenheidsonderzoek	80			80
Totaal kosten egalisatievoorzieningen:			4.920	-56		4.864

Prg	Hoofdafdeling	Staat van voorzieningen Soort voorziening	Stand 31/12 2007	Mutaties nota R+V 2008	Mutaties begroting 2008	Prognose 31-12-2008
Niet bestede middelen derden (geen overheid)						
2	Brandweer en rampenbestr.	RAV-vorming (CTG-gelden)	21			21
2	Brandweer en rampenbestr.	Voorziening aanvaardbare kosten Ambulancehulpverlening	-237			-237
4	Stadszaken	Oenbaar Primair Onderwijs	7.520			7.520
5	Stadszaken	Voorziening woningonttrekking	464			464
5	Stadszaken	Budget GSSH	81			81
6	Stadszaken	Brongersmavoorziening	13			13
6	Stadszaken	Hesselsvoorziening	13			13
6	Stadszaken	Onderhoud beiaard	18			18
Totaal middelen derden geen overheid			7.893			7.893
Totaal voorzieningen			37.765	-1.158	500	37.107
Totaal reserves en voorzieningen			111.058		2.543	113.601